

การชี้แจงทำความเข้าใจ
พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๙

จัดทำโดย
กระทรวงวัฒนธรรม กรมส่งเสริมวัฒนธรรม
สถาบันวัฒนธรรมศึกษา
โทร ๐๒ ๒๔๗ ๐๐๑๓ ต่อ ๑๓๑๒-๔
โทรสาร ๐๒ ๖๔๕ ๓๐๖๑

สารบัญ

หน้า

ลำดับขั้นตอนการร่าง พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ.	๑
พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๙	๓
แผนภูมิพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๙	๑๒
ภารกิจที่สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดต้องดำเนินการ	๑๓
ตัวอย่างมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่ขึ้นทะเบียนแล้วของจังหวัดต่างๆ	๑๔
ผังกระบวนการขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม	๑๗
(ร่าง) ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม	๑๘
เรื่อง การกำหนดลักษณะของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ.	
(ร่าง) ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม	๒๓
เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดทำรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ.	
(ร่าง) ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม	๒๖
เรื่อง หลักเกณฑ์การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการกลั่นกรอง พ.ศ.	
(ร่าง) ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม	๒๖
เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม	๓๐
เพื่อขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ.	
(ร่าง) ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม	๓๓
เรื่อง หลักเกณฑ์และมาตรการเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ.	
แบบสำรวจมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม แบบ มก.๑	๓๗
แบบคำขอเสนอรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม แบบ มก.๒	๓๙
แบบเสนอรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเพื่อขอขึ้นบัญชีมรดก	๔๓
-ภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม แบบ มก.๓	
POWERPOINT มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม	๔๔

ลำดับขั้นตอนการร่าง พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ.

๑. การประชุมคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๖ วันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๖ ที่ประชุมมีมติเสนอร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ พ.ศ. ต่อคณะรัฐมนตรี

๒. กระทรวงวัฒนธรรมได้เสนอร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ พ.ศ. เพื่อบรรจุในแผนการเสนอร่างกฎหมายในระยะ ๑ ปี (ตุลาคม ๒๕๕๗ – ตุลาคม ๒๕๕๘) ตามข้อสั่งการด้านกฎหมายของนายกรัฐมนตรีในส่วนร่างที่หน่วยงานกำลังยกร่าง ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

๓. กระทรวงวัฒนธรรมเสนอร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ พ.ศ. ต่อคณะรัฐมนตรี โดยสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้นำเสนอเรื่องร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวร่วมกับการขอความเห็นชอบการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการสงวนรักษามรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ (Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage) คณะรัฐมนตรีได้ประชุมเมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ลงมติที่เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ พ.ศ. อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ พ.ศ. ตามที่กระทรวงวัฒนธรรมเสนอและให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา แล้วให้ส่งคณะกรรมการประสานงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ก่อนเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อไป และได้ส่งร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ พ.ศ. ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้ว

๔. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้จัดประชุมพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ พ.ศ. ...จำนวน ๑๑ ครั้ง ดังนี้

- ๑) ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่จันทร์ที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๘
- ๒) ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๘
- ๓) ครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่จันทร์ที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๘
- ๔) ครั้งที่ ๔ เมื่อวันที่อังคารที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๘
- ๕) ครั้งที่ ๕ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๘
- ๖) ครั้งที่ ๖ เมื่อวันที่จันทร์ที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๘
- ๗) ครั้งที่ ๗ เมื่อวันที่อังคารที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๘
- ๘) ครั้งที่ ๘ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๘
- ๙) ครั้งที่ ๙ เมื่อวันที่จันทร์ที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๘
- ๑๐) ครั้งที่ ๑๐ เมื่อวันที่อังคารที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๘
- ๑๑) ครั้งที่ ๑๑ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๘

๕. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ พ.ศ. โดยคณะกรรมการกฤษฎีกามีมติแก้ไขชื่อของร่างพระราชบัญญัติฯ จากร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ พ.ศ. เป็น ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. และคณะรัฐมนตรีมีมติ เห็นชอบร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. ดังกล่าวแล้ว เมื่อวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๘

๖. ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕๓/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๘ ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. และมีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. โดยมีกำหนดแปรญัตติภายใน ๗ วัน

๗. คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. พิจารณาแล้วเห็นควรแก้ไขชื่อร่างพระราชบัญญัติ เป็น “ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ พ.ศ.” โดยตัดคำว่า “ภูมิปัญญาทาง” ออก และเติมคำว่า “ที่จับต้องไม่ได้”

๘. การประชุมคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๗/๒๕๕๘ วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ที่ประชุมมีมติให้ใช้คำว่า “มรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้” แทน “Intangible Cultural Heritage” เนื่องจากมีความหมายชัดเจนตามคำศัพท์

๙. การประชุมคณะกรรมการประสานงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (วิปสนช.) เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ มีมติเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาเห็นชอบการเสนอแก้ไขชื่อร่างพระราชบัญญัติฯ ตามที่ประธานคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอ

๑๐. คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันอังคารที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ การเสนอแก้ไขชื่อร่างพระราชบัญญัติฯ ตามที่ประธานคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอเพื่อให้สอดคล้องกับความเห็นของคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติและอนุสัญญาว่าด้วยการสงวนรักษามรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ พร้อมให้แก้ไขเนื้อหาของร่างพระราชบัญญัตินี้ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

๑๑. ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๔/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๘ สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติไม่เห็นด้วยกับการแก้ไขชื่อร่าง พ.ร.บ. ของคณะกรรมการ ประธานคณะกรรมการจึงขอถอนร่าง พ.ร.บ. ดังกล่าวกลับไปพิจารณาทบทวน เนื่องจากชื่อร่าง พ.ร.บ. มีความสัมพันธ์กับเนื้อหาของร่าง พ.ร.บ. ทั้งฉบับ

๑๒. ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๕/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๘ สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติเห็นสมควรให้ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. ประกาศใช้เป็นกฎหมาย โดยสภานิติบัญญัติแห่งชาติจะนำร่างพระราชบัญญัติฯ เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อนำทูลเกล้าฯ ถวายพระปรมาภิไธยต่อไป

๑๓. ตามประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๓ ตอนที่ ๑๙ ก ลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๙ เรื่อง พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้ประกาศให้มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมายแล้ว

พระราชบัญญัติ

ส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

พ.ศ. ๒๕๕๙

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๙

เป็นปีที่ ๗๑ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ

ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๙”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม” หมายความว่า ความรู้ การแสดงออก การประเพณีปฏิบัติ หรือทักษะ ทางวัฒนธรรมที่แสดงออกผ่านบุคคล เครื่องมือหรือวัตถุ ซึ่งบุคคล กลุ่มบุคคล หรือชุมชน ยอมรับและรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน และมีการสืบทอดกันมาจากคนรุ่นหนึ่งไปยังคนอีกรุ่นหนึ่งโดยอาจมีการปรับเปลี่ยนเพื่อตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมของตน

“ชุมชน” หมายความว่า กลุ่มคนกลุ่มเดียวหรือหลายกลุ่ม ที่มีความรู้ มีการประเพณีปฏิบัติ สืบทอด หรือมีส่วนร่วมในมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมนั้น

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรม

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่ได้รับการส่งเสริมและรักษาตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (๑) วรรณกรรมพื้นบ้านและภาษา
- (๒) ศิลปะการแสดง
- (๓) แนวปฏิบัติทางสังคมพิธีกรรม ประเพณี และเทศกาล
- (๔) ความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมชาติและจักรวาล
- (๕) งานช่างฝีมือดั้งเดิม
- (๖) การเล่นพื้นบ้าน กีฬาพื้นบ้าน และศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว
- (๗) ลักษณะอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมจะเข้าลักษณะใดตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ประกอบด้วย

- (๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม เป็นประธานกรรมการ
- (๒) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวนสิบเอ็ดคน ได้แก่ ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา อธิบดีกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก อธิบดีกรมศิลปากร ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ปลัดกรุงเทพมหานคร และประธานสภาวัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนแปดคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ด้านวรรณกรรมพื้นบ้านและภาษา ด้านศิลปะการแสดง ด้านแนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม ประเพณี และเทศกาล ด้านความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมชาติและจักรวาล ด้านงานช่างฝีมือดั้งเดิม ด้านการเล่นพื้นบ้าน กีฬาพื้นบ้าน และศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว ด้านการบริหารจัดการมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม หรือด้านอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและชุมชนด้วย

ให้อธิบดีเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีแต่งตั้งข้าราชการในกรมส่งเสริมวัฒนธรรม เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕ (๓) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

ก. คุณสมบัติ

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์

ข. ลักษณะต้องห้าม

(๑) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๒) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

(๓) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือถูกเลิกจ้างจากหน่วยงานของเอกชนเพราะทุจริตต่อหน้าที่

(๔) เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี

มาตรา ๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕ (๓) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕ (๓) ขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๘ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕ (๓) พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่างภายในหกสิบวัน เว้นแต่วาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเหลือไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิก็ได้ และให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับแต่งตั้งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕ (๓) พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดที่มีอยู่จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตามวาระหนึ่ง

มาตรา ๙ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕ (๓) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) รัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๖

(๕) ต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๑๐ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาแก่รัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัตินี้
- (๒) พิจารณาและให้ความเห็นชอบนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่กรมส่งเสริมวัฒนธรรม คณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม กรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมประจำจังหวัดเสนอ
- (๓) ออกประกาศเกี่ยวกับการกำหนดลักษณะของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมตามมาตรา ๔ วรรคสอง
- (๔) ออกระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การจัดทำรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม
- (๕) ออกระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การดำเนินงานของคณะกรรมการกลั่นกรองตามมาตรา ๒๑
- (๖) ออกระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเพื่อขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม
- (๗) พิจารณาและให้ความเห็นชอบการขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม
- (๘) ออกระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และมาตรการเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม
- (๙) พิจารณาและให้ความเห็นชอบแผนงานและโครงการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่กรมส่งเสริมวัฒนธรรมเสนอ
- (๑๐) กำกับ ติดตาม และประเมินผลการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม
- (๑๑) สอดส่อง ดูแล คัดกรอง ป้องกันมิให้มีการกระทำอันอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่ขึ้นบัญชีไว้ ตลอดจนให้ข้อมูลหรือคำแนะนำแก่ผู้ที่นำมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมไปใช้
- (๑๒) ประกาศเกียรติคุณเพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติบุคคล กลุ่มบุคคล องค์กร หรือหน่วยงานที่ทำคุณประโยชน์เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม
- (๑๓) แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย
- (๑๔) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๑ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

คณะกรรมการต้องมีการประชุมอย่างน้อยปีละครั้ง

มาตรา ๑๒ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองขึ้นคณะหนึ่งหรือหลายคณะ ซึ่งประกอบด้วยผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญตามลักษณะมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมตามมาตรา ๔ เพื่อทำหน้าที่พิจารณาให้ความเห็นทางวิชาการเพื่อประกอบการพิจารณาขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม แก่คณะกรรมการ

มาตรา ๑๓ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับแก่การประชุมคณะกรรมการกลั่นกรอง คณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานโดยอนุโลม

มาตรา ๑๔ ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

(๑) ปลัดกรุงเทพมหานคร เป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวนเจ็ดคน ได้แก่ ผู้อำนวยการกองกิจการเครือข่ายทางวัฒนธรรม กรมส่งเสริมวัฒนธรรม ผู้อำนวยการสถาบันวัฒนธรรมศึกษา กรมส่งเสริมวัฒนธรรม ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร และประธานสภาวัฒนธรรม กรุงเทพมหานคร

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนหกคน ซึ่งปลัดกรุงเทพมหานครแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านวรรณกรรมพื้นบ้านและภาษา ด้านศิลปะการแสดง ด้านแนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม ประเพณี และเทศกาล ด้านความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมชาติและจักรวาล ด้านงานช่างฝีมือดั้งเดิม ด้านการเล่นพื้นบ้าน กีฬาพื้นบ้าน และศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว ด้านการบริหารจัดการมรดกภูมิปัญญา ทางวัฒนธรรม หรือด้านอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึง การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและชุมชนด้วย

ให้ผู้ว่าการกองวัฒนธรรม สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร เป็นเลขานุการ และให้อธิบดีแต่งตั้งข้าราชการในกรมส่งเสริมวัฒนธรรมคนหนึ่งเป็นผู้ช่วยเลขานุการ ทั้งนี้ ปลัดกรุงเทพมหานครอาจแต่งตั้งข้าราชการในสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร อีกคนหนึ่งเป็นผู้ช่วยเลขานุการก็ได้

มาตรา ๑๕ ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมประจำจังหวัด ประกอบด้วย

(๑) ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวนห้าคน ได้แก่ วัฒนธรรมจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต ๑ ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัด

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนหกคน ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านวรรณกรรมพื้นบ้านและภาษา ด้านศิลปะการแสดง ด้านแนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม ประเพณี และเทศกาล ด้านความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมชาติและจักรวาล ด้านงานช่างฝีมือดั้งเดิม ด้านการเล่นพื้นบ้าน กีฬาพื้นบ้าน และศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว ด้านการบริหารจัดการมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม หรือด้านอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและชุมชนด้วย

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเป็นเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๑๖ ให้คณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมกรุงเทพมหานครและคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมประจำจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของกรุงเทพมหานครหรือจังหวัด แล้วแต่กรณี และอาจเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของประเทศต่อคณะกรรมการ

(๒) ดำเนินการร่วมกับชุมชนเพื่อจัดทำรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

(๓) พิจารณาและคัดเลือกมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมจากรายการเบื้องต้น มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเพื่อเสนอขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมต่อคณะกรรมการ

(๔) ประสานงานเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน รวมทั้งระดมทรัพยากรเพื่อการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

(๕) เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

(๖) ส่งเสริมให้รู้คุณค่าและมีการสืบทอดมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

(๗) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๑๗ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ และมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับแก่คณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมกรุงเทพมหานครและคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมประจำจังหวัด โดยอนุโลม

มาตรา ๑๘ ให้กรมส่งเสริมวัฒนธรรม ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการรับผิดชอบในงานธุรการและงานวิชาการของคณะกรรมการ และให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของประเทศ
ต่อคณะกรรมการ

(๒) เสนอแผนงานและโครงการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ด้านเงินอุดหนุน
ด้านวิชาการ ด้านการฝึกอบรม ด้านการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ด้านการอนุรักษ์และสืบทอด
หรือด้านอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมต่อคณะกรรมการ

(๓) เสนอมาตรการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม รวมทั้งแนวทางการร่วมมือ
ระหว่างชุมชนที่มีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมต่อคณะกรรมการ

(๔) รวบรวมและจัดทำรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของประเทศ

(๕) ประกาศขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการ

(๖) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้อง
เพื่อการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(๗) เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

(๘) ฝึกอบรมและศึกษาวิจัยเกี่ยวกับมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

(๙) ส่งเสริมให้มีการสืบทอดมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

(๑๐) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๑๙ ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ คณะกรรมการ คณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร คณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม
ประจำจังหวัด คณะอนุกรรมการกลั่นกรอง คณะอนุกรรมการ คณะทำงาน หรือกรมส่งเสริมวัฒนธรรม
อาจเชิญบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง คำอธิบาย ความเห็น หรือคำแนะนำทางวิชาการได้เมื่อเห็นสมควร
และอาจขอความร่วมมือจากบุคคลใดเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริง หรือเพื่อสำรวจกิจกรรมใดที่อาจมีผลกระทบ
ต่อมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

มาตรา ๒๐ เมื่อคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร
หรือคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมประจำจังหวัดพิจารณาแล้วเห็นสมควร
ให้มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมรายการใดได้รับการขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ให้เสนอ
มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมรายการนั้นต่อกรมส่งเสริมวัฒนธรรมเพื่อเสนอคณะกรรมการพิจารณา

มาตรา ๒๑ ในการพิจารณาขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมรายการใดตามมาตรา ๒๐
ให้กรมส่งเสริมวัฒนธรรมเสนอให้คณะอนุกรรมการกลั่นกรองตามมาตรา ๑๒ พิจารณาให้ความเห็น
ทางวิชาการเพื่อประกอบการพิจารณาขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมรายการนั้นของคณะกรรมการด้วย
ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๒ เมื่อคณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่ามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมรายการใดเป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด และสมควรได้รับการขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมให้อธิบดีประกาศการขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมนั้นในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๓ เมื่อปรากฏในภายหลังว่าการพิจารณาขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมรายการใดเป็นไปโดยคลาดเคลื่อนหรือสำคัญผิดในข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ หรือมีข้อเท็จจริงปรากฏที่เปลี่ยนแปลงไป ให้คณะกรรมการมีอำนาจแก้ไขหรือยกเลิกการขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมรายการนั้นได้

มาตรา ๒๔ เมื่อปรากฏว่ามีการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่ขึ้นบัญชีไว้ ให้คณะกรรมการเสนอต่อรัฐมนตรีเพื่อมีคำสั่งให้ระงับการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายดังกล่าวได้ เว้นแต่กรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนหรือเป็นกรณีที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกคำสั่งระงับการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายนั้นได้

มาตรา ๒๕ ให้บรรดามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่กระทรวงวัฒนธรรมได้ประกาศขึ้นทะเบียนมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมไว้อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่ได้ขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

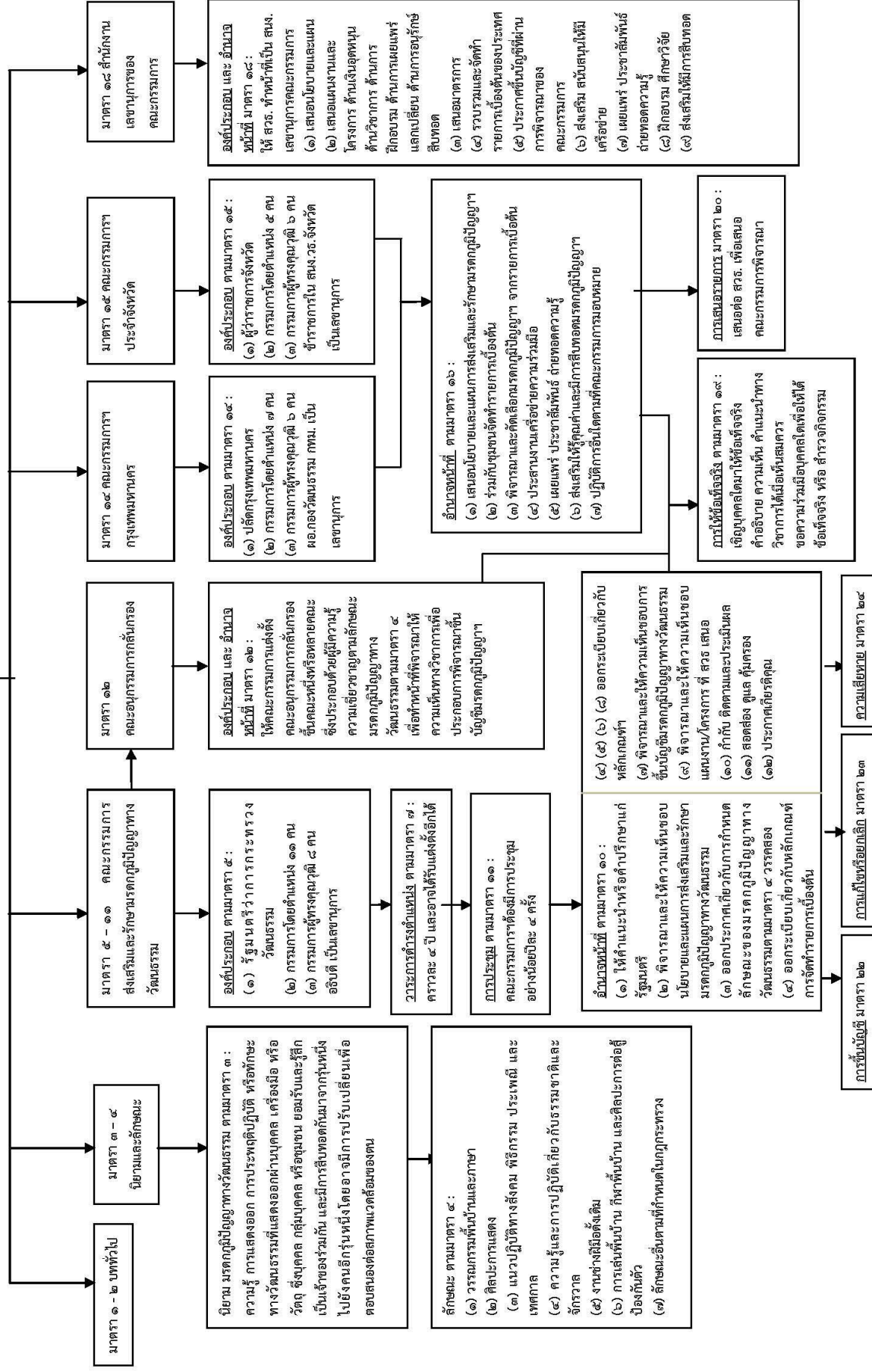
กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเป็นสมบัติล้ำค่าที่ได้มีการสร้างสรรค์ สืบส่งต่อกันมา และสืบทอดในชุมชนจากคนรุ่นหนึ่งมายังคนอีกรุ่นหนึ่ง แต่ในปัจจุบันมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมดังกล่าว ได้รับผลกระทบจากความเปลี่ยนแปลงของสังคมทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ บางครั้งมีการนำมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมไปใช้ในทางที่บิดเบือนหรือไม่เหมาะสมและอาจเป็นเหตุให้มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเหล่านั้นต้องเสื่อมสูญไปอย่างน่าเสียดายสมควรจัดให้มีการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมให้มีความสืบเนื่องและยั่งยืนสืบไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ภารกิจที่สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดต้องดำเนินการ

๑. เป็นเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการของคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมประจำจังหวัด
๒. ดำเนินการร่วมกับชุมชน เพื่อสำรวจและจัดทำรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม
๓. ส่งข้อมูลรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ต่อ กรมส่งเสริมวัฒนธรรม
๔. ประกาศรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่ได้จัดทำไว้ และเผยแพร่แก่ประชาชน
๕. เสนอรายการมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของจังหวัด เพื่อขอขึ้นบัญชีรายการมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ต่อ กรมส่งเสริมวัฒนธรรมภายในระยะเวลาตามประกาศของกรมส่งเสริมวัฒนธรรม
๖. ให้ความร่วมมือกับคณะกรรมการกลั่นกรอง ในการเพิ่มเติมข้อมูล เอกสาร หลักฐานมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่เสนอขึ้นบัญชี
๗. ตรวจสอบข้อมูลรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมให้เป็นปัจจุบัน โดยหากเป็นรายการที่มีการปฏิบัติอย่างแพร่หลาย ให้มีการปรับปรุงข้อมูลทุก ๓ ปี
๘. ประสานงานเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน รวมทั้งระดมทรัพยากร เพื่อการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม
๙. ดำเนินมาตรการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของจังหวัด
๑๐. เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของจังหวัด

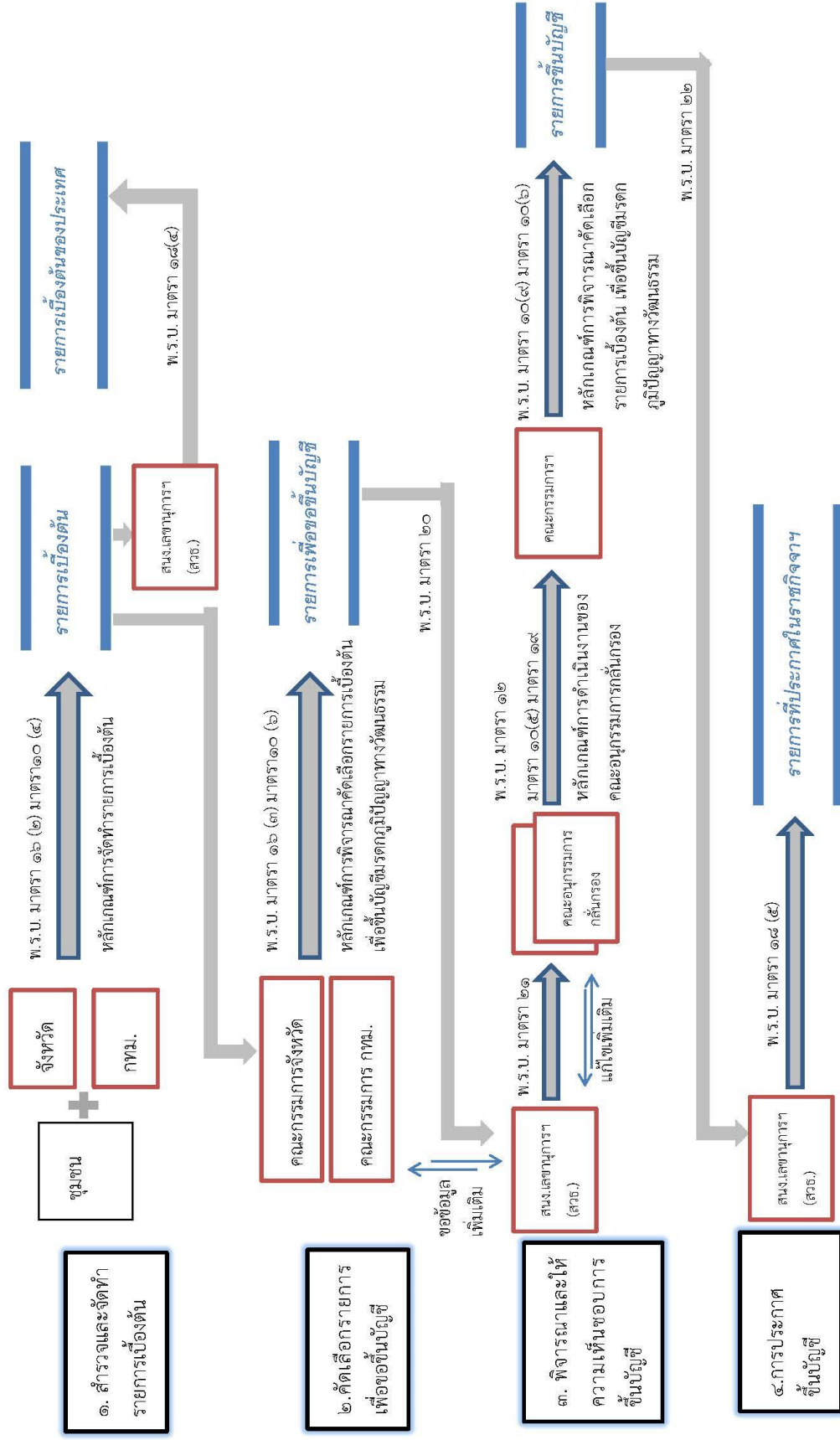
ตัวอย่างรายการมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของจังหวัดต่าง ๆ

ลำดับที่	จังหวัด	จำนวน	รายการ
๑	กระบี่	๔	ลิเกป่า รองเง็ง ภาษาอุรักลาโว้ย งานช่างแทงหยวก
๒	กรุงเทพฯ	๑๙	งานแกะสลักกะโหลกขอ ไม้หุ้ม งูกินหาง ตำนานแม่นากพระโขนง ภาษีตัดตน การนวดไทย ชั้นลงทึนบ้านบุ บาตรบ้านบาตร หมากกรุกไทย ตำนานพระพุทธสิหิงค์ เพลงหน้าพาทย์ งานช่างสนะ เครื่องบูชาอย่างไทย แข่งเรือ หัวโขน เสือข้ามห้วย เสือกินวัว กาฟักไข่
๓	กาญจนบุรี	๕	เค่ง ภาษาของ ผ้ามัดหมี่ แข่งเรือ กาฟักไข่
๔	กาฬสินธุ์	๗	ผ้าทอผู้ไทย ผ้าแพรวา ภาษาผู้ไทย อักษรไทยน้อย การย่างไฟ เหย้า ตำนานผาแดงนางไอ่
๕	กำแพงเพชร	๔	วงม้งคละ เพลงฉ่อย ลิเกป่า ภาษาพวน
๖	ขอนแก่น	๔	อักษรไทยน้อย แคน ภาษาญ้อ ตำนานเจ้าแม่สองนาง
๗	ฉะเชิงเทรา	๒	ไม้หุ้ม งานแกะสลักกะโหลกขอ
๘	จันทบุรี	๓	ภาษาของ แข่งเรือ นิทานตาม่องล่าย
๙	ชลบุรี	๑๐	โก๋ชนไทย วังควาย ตำนานเจ้าแม่เขาสามมุก ประเพณีกองข้าวศรีราชาจ.ชลบุรี ประเพณีแห่พญายมบางพระ จ.ชลบุรี รูปหนังตะลุง ตำนานพระพุทธรูปลอยน้ำ นิทานตาม่องล่าย ข้าวหลาม ภูมิปัญญาในการรักษากระดูกหัก
๑๐	ชัยนาท	๓	ผ้ามัดหมี่ ผ้าทอไทครั้ง ตำนานพระพุทธรูปลอยน้ำ
๑๑	ชัยภูมิ	๓	ภาษาญ้อกร ภาษาไทยโคราช/ไทยเบิ้ง อักษรไทยน้อย
๑๒	ชุมพร	๕	หนังตะลุง เพลงเรือ เพลงนา ประเพณีลากพระ นิทานตาม่องล่าย
๑๓	เชียงราย	๑๒	แข่งเรือ ผ้าทอไทลื้อ เวียงกาหลง ดนตรีของกลุ่มชาติพันธุ์ลีซู ภาษาปืซู วงปี่จ๋ม ก้านกกิงกะหฺร่า การสั๊กยา ตำนานพระธาตุดอยตุง อักษรธรรมล้านนา ลูกช่าง ภูมิปัญญาในการรักษากระดูกหัก
๑๔	เชียงใหม่	๒๔	วงปี่จ๋ม ตำนานพระพุทธสิหิงค์ ภาษาเลอเวีอะ รถม้าชาวเลียม เครื่องจักสานไม้ไผ่ ขับลื้อ โคมล้านนา ฟ้อนโยคีถวายไฟ ก้านกกิงกะหฺร่า ผ้าทอไทลื้อ ผ้าทอไทยวน ผ้ามัดหมี่ ฟ้อนม่านม่วยเชียงตา ตำนานเจ้าหลวงคำแดง ตำนานพระธาตุประจำปีเกิด ภูมิปัญญาการทำเหมืองฝาย ภาษาพวน เครื่องเงินไทย อักษรธรรมล้านนา เปี้ยะ นิทานสังข์ทอง ตำนานจามเทวี ตำนานปู่สะย่าสะ ตำนานพระแก้วมรกต
๑๕	ตรัง	๕	ผ้าทอนาหมื่นศรี ภาษามานิ ภาษาอุรักลาโว้ย โนราโรงครุ ลิเกป่า
๑๖	ตราด	๕	ลำตัด นิทานตาม่องล่าย งูกินหาง เสือข้ามห้วย เสือกินวัว
๑๗	ตาก	๒	งานช่างแทงหยวก ซอล้านนา
๑๘	นครศรีธรรมราช	๒๑	รองเง็ง ตำนานพระพุทธสิหิงค์ ตำนานนางเลียดขาว ผ้ายก เพลงบอก รูปหนังตะลุง โนราโรงครุ หนังตะลุง เครื่องแต่งกายมโนห์รา ประเพณีลากพระ นิทานนายตัน เครื่องจักสานย่านลิเภา ตำนานพระบรมธาตุนครศรีธรรมราช ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ สวดพระมาลัยภาคใต้ มังคุดคัต รูปหนังใหญ่ ลิเกป่า วงม้งคละ ภูมิปัญญาการทำปลาตุกร้า ภูมิปัญญา ในการรักษากระดูกหัก
๑๙	นครนายก	๒	ผ้าทอไทยพวน ภาษาพวน
๒๐	นครพนม	๖	ภาษาผู้ไทย ตำนานอรัญคราตุ ภาษาแสก ภาษาญ้อ ตำนานเจ้าแม่สองนาง เหย้า
๒๑	นครปฐม	๕	งานช่างแทงหยวก งานช่างผ้าลายทองแผ่ลวด ข้าวหลาม ตำนานพญาางพญาพาน ภาษาญ้อ กาฟักไข่
๒๒	นครสวรรค์	๕	แข่งเรือ ภาษาญ้อ รำไท่น หุ่นกระบอก ประเพณีตักบาตรเทโว

ลำดับที่	จังหวัด	จำนวน	รายการ
๒๓	นครราชสีมา	๔	ผ้าทอผู้ไทย ภาษาไทยโคราช/ไทยเบิ้ง เพลงโคราช นิทานท้าวปาจิต-อรพิมพ์
๒๔	นนทบุรี	๒	งูกินหาง แตรวง
๒๕	นราธิวาส	๖	ซีละ เรือกอและ ภาษาตากใบ(เง๊ะเห) มะโย่ง กรือโต๊ะ บานอ
๒๖	น่าน	๑๓	แข่งเรือ ภาษาอึมปี้ ภาษาพวน สัตถภัณฑ์ล้านนา วงปี่จ๋ม ผ้ามัดหมี่ ผ้าทอไทลื้อ ภาษามลาบรี วงสะล้อซอปิ่น อักษรธรรมล้านนา ขับลื้อ ซอล้านนา พิธีกรรมขอฝน
๒๗	บึงกาฬ	๑	ตำนานเจ้าแม่สองนาง
๒๘	ปัตตานี	๑๒	ซีละ กรือโต๊ะ รองเง็ง เรือกอและ ภาษาตากใบ(เง๊ะเห) มะโย่ง กาหลอ ตำนานหลวงปู่ทวด ตำนานเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว ประเพณีสงเล งานคร่ำ ข้าวยา
๒๙	ปราจีนบุรี	๕	ภาษาไทยโคราช/ไทยเบิ้ง ภาษาญ้อ ภาษาพวน งูกินหาง ภูมิปัญญาในการรักษากระดูกหัก
๓๐	ปทุมธานี	๒	งานช่างแทงหยวก ตะกร้อหวาย
๓๑	ประจวบคีรีขันธ์	๔	แข่งเรือ งูกินหาง นิทานตาม่องล่าย เสือกินวัว
๓๒	บุรีรัมย์	๕	ภาษาไทยโคราช/ไทยเบิ้ง กันตรึม คชศาสตร์ชาวกูย ผ้ามัดหมี่ นิทานท้าวปาจิต-อรพิมพ์
๓๓	พระนครศรีอยุธยา	๑๐	ไม้ทิ่ม ละครชาตรี เครื่องมุกไทย งานตีทองคำเปลว มีดอรัญญิก งูกินหาง หัวโซน เสื่อข้ามห้วย เสือกินวัว ภูมิปัญญาในการรักษากระดูกหัก
๓๔	พะเยา	๔	ผ้าทอไทลื้อ อักษรธรรมล้านนา ขับลื้อ ซอล้านนา
๓๕	พังงา	๒	ลิเกป่า ภาษามอแกน
๓๖	พัทลุง	๘	เครื่องแต่งกายมโนห์รา โนราโรงครู นางโศควดี: ตำนานสร้างโลกและจักรวาล งานช่างแทงหยวก ตำนานนางเลียดขาว รูปหนังตะลุง แข่งโพนจังหวัดพัทลุง ภูมิปัญญาการทำปลาตุกร้า
๓๗	พิจิตร	๓	ตำนานชาละวัน หนังตะลุง ภาษาพวน
๓๘	พิษณุโลก	๒	วงม้งคละ งานช่างแทงหยวก
๓๙	เพชรบุรี	๕	เครื่องทองโบราณสกุลช่างเพชรบุรี ผ้าทอกะเหรี่ยง ละครชาตรี งานช่างแทงหยวก เพลงปรบไก่อ
๔๐	เพชรบูรณ์	๒	ภาษาญ้อกูร ภาษาพวน
๔๑	แพร่	๑๐	ภาษาอึมปี้ ภาษาไทยวน ภาษาพวน สัตถภัณฑ์ล้านนา ภาษามลาบรี รถม้าชาวเสียม วงปี่จ๋ม ผ้าทอไทลื้อ อักษรธรรมล้านนา ซอล้านนา
๔๒	ภูเก็ต	๔	ภาษาอูรักลาโว้ย การแต่งกายบาบ้า-เพอรานากัน สารทเดือนสิบ ภาษามอแกน
๔๓	มหาสารคาม	๘	อักษรไทยน้อย การย่างไฟ แคน พิณ การสักยา ภาษาญ้อ โคมลอยลอดหัวง ตำนานผาแดงนางไอ่
๔๔	มุกดาหาร	๖	ลำผญา ทอผู้ไทย ภาษาญ้อ ผ้ามัดหมี่ ตำนานเจ้าแม่สองนาง เทยา
๔๕	แม่ฮ่องสอน	๓	ภาษาเลอเวีอะ ก้านกกิงกะหฺร่า อักษรธรรมล้านนา
๔๖	ระนอง	๕	เพลงเรือ เพลงนา เพลงบอก ภาษามอแกน ลิเกป่า
๔๗	ระยอง	๓	หนังใหญ่ งานช่างแทงหยวก นิทานตาม่องล่าย
๔๘	ราชบุรี	๘	ผ้าทอกะเหรี่ยง ผ้าทอไทยวน หนังใหญ่ น้ำตาลมะพร้าวแข่งเรือ กระดังทองเหลือง โองม้งกร เสื่อข้ามห้วย เสือกินวัว
๔๙	ร้อยเอ็ด	๔	อักษรไทยน้อย ภาษาผู้ไทย โคมลอยลอดหัวง ตำนานผาแดงนางไอ่
๕๐	ลพบุรี	๔	ผ้ามัดหมี่ ร้าโตน งูกินหาง ภูมิปัญญาในการรักษากระดูกหัก

ลำดับที่	จังหวัด	จำนวน	รายการ
๕๑	ลำปาง	๗	ปราสาทศพลูกช้างลำปาง ชั่วแตะ รถม้าชาวเสียม วงปี่จ๋ม ผ้าทอไทลื้อ ผ้าทอไทยวน ตำนานจามเทวี
๕๒	ลำพูน	๖	ผ้ายก ผ้าทอไทลื้อ อักษรธรรมล้านนา ประเพณีสลากย้อมเมืองลำพูน ขับล้อ ตำนานจามเทวี
๕๓	เลย	๕	ผ้ายก ประเพณีการละเล่นผีตาโขน ภาษาพวน ตำนานเจ้าแม่สองนาง แห่งปราสาทผึ้ง
๕๔	ยโสธร	๗	เกวียนสลักลาย นิทานก่องข้าวน้อยฆ่าแม่ ฟ้อนกลองตุ้ม ภาษาผู้ไทย อักษรไทยน้อย ตำนานเจ้าแม่สองนาง ประเพณีแห่มาลัยข้าวตอกในเทศกาลวันมาฆบูชา
๕๕	ยะลา	๕	กรือไต่ะ มะโย่ง รูปหนังตะลุง ซิละ กริช
๕๖	ศรีสะเกษ	๓	ฟ้อนกลองตุ้ม กันตรึม คชศาสตร์ชาวกูย
๕๗	สกลนคร	๑๑	ตำนานผาแดงนางไอ่ การสักยา รำเพลงช้า-เพลงเร็ว ผ้าย้อมคราม มวยโบราณสกลนคร ภาษาโซ้(ทะวืง) ภาษาผู้ไทย การย่างไฟ ภาษาญ้อ เหยา แห่งปราสาทผึ้ง
๕๘	สงขลา	๑๕	โนราโรงครู นางโศควดี: ตำนานสร้างโลกและจักรวาล ลิเกทรงเครื่อง เพลงเรือแหลมโพธิ์ จ.สงขลา ผ้าทอเกาะยอ ประเพณีลากพระ ตำนานสร้างภาคใต้ เครื่องแต่งกายมโนห์รา นิทานนายตัน รองเง็ง ซิละ หนังตะลุง งานช่างแทงหยวก ลิเกป่า นิทานวันคาร
๕๙	สตูล	๓	ภาษามานิ ภาษาอุรักลาโว้ยจ ลิเกป่า
๖๐	สมุทรปราการ	๕	ละครชาตรี ประเพณีรับบัว งานแกะสลักกะโหลกขอ แข่งเรือ ปลากัดไทย
๖๑	สมุทรสงคราม	๓	น้ำตาลมะพร้าว แมวไทย แข่งเรือ
๖๒	สมุทรสาคร	๓	โก๋ชนไทย แข่งเรือ อีตัก
๖๓	สุโขทัย	๗	ขึ้นดินจก นิทานพระร่วง อักษรล้านนา ภาษาพวน วงม้งคละ อักษรธรรมล้านนา วงม้งคละ
๖๔	สระแก้ว	๒	ภาษาญ้อ คชศาสตร์ชาวกูย
๖๕	สระบุรี	๔	ผ้าทอไทยวน ภาษาญ้อ ภาษาพวน ภูมิปัญญาในการรักษากระดูกหัก
๖๖	สิงห์บุรี	๕	เพลงอีแซว หนังใหญ่ ภาษาพวน แข่งเรือ ภูมิปัญญาในการรักษากระดูกหัก
๖๗	สุพรรณบุรี	๙	เพลงอีแซว ขับเสภา ภาษาก่อง ภาษาพวน ผ้าทอไทครั้ง ผ้ามัดหมี่ แข่งเรือ ภูมิปัญญาการเลี้ยงควายไทย ประเพณีตักบาตรเทโว
๖๘	สุราษฎร์ธานี	๘	นิทานนายตัน นางโศควดี: ตำนานสร้างโลกและจักรวาล เพลงเรือ หนังตะลุง ประเพณีลากพระ ลิเกป่า สวดพระมาลัยภาคใต้ นิทานวันคาร
๖๙	สุรินทร์	๖	กันตรึม คชศาสตร์ชาวกูย เจริญ ประเทียมสุรินทร์ ภาษาเขมรถิ่นไทย การย่างไฟ
๗๐	หนองคาย	๔	ภาษาญ้อ ภาษาผู้ไทย ภาษาพวน แห่งปราสาทผึ้ง
๗๑	หนองบัวลำภู	๓	ตำนานเจ้าแม่สองนาง หมอลำกลอน ภูมิปัญญาการเลี้ยงควายไทย
๗๒	อ่างทอง	๔	หัวโขน เพลงอีแซว เพลงเรือ แข่งเรือ
๗๓	อำนาจเจริญ	๓	ผ้าทอเมืองอุบล ภาษาผู้ไทย หนังประโมทัย
๗๔	อุดรธานี	๘	หนังประโมทัย ตำนานผาแดงนางไอ่ การสักยา ภาษาญ้อ การย่างไฟ ภาษาผู้ไทย ภาษาพวน หนองซอน
๗๕	อุตรดิตถ์	๔	งานช่างแทงหยวก ผ้าทอไทยวน ซอล้านนา ภูมิปัญญาในการรักษากระดูกหัก
๗๖	อุทัยธานี	๕	ภาษาก่อง ภาษาพวน ผ้ามัดหมี่ ผ้าทอไทครั้ง ประเพณีตักบาตรเทโว
๗๗	อุบลราชธานี	๖	ผ้าทอเมืองอุบล ฆ้องบ้านทรายมูล เครื่องทองเหลืองบ้านปะอาว คชศาสตร์ชาวกูย ประเพณีแห่เทียนพรรษา จ.อุบลราชธานี นิทานท้าวปาจิต-อรพิมพ์

ผังกระบวนการ ขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม
เรื่อง การกำหนดลักษณะของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม
พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ วรรคสอง และ มาตรา ๑๐ (๓) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๙ คณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมจึงได้ออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม เรื่อง การกำหนดลักษณะของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ.”

ข้อ ๒ ลักษณะดังต่อไปนี้เป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมตามมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๙

หมวด ๑
วรรณกรรมพื้นบ้านและภาษา

ข้อ ๓ วรรณกรรมพื้นบ้าน หมายความว่า เรื่องราวที่ถ่ายทอดอยู่ในวิถีชีวิตชาวบ้าน ด้วยวิธีการบอกเล่า เขียนเป็นลายลักษณ์อักษรหรือเป็นภาพ

ข้อ ๔ วรรณกรรมพื้นบ้านแบ่งออกเป็น ๗ ประเภท ดังต่อไปนี้

(๑) นิทานพื้นบ้าน หมายความว่า เรื่องเล่าพื้นบ้านที่เล่าสืบทอดต่อกันมา เช่น นิทานจักรๆ วงศ์ๆ นิทานประจำถิ่น นิทานคติ นิทานอธิบายเหตุ นิทานเรื่องสัตว์ นิทานเรื่องผี นิทานมุขตลก นิทานเรื่องไม้ นิทานลูกโซ่ ฯลฯ

(๒) ตำนานพื้นบ้าน หมายความว่า เรื่องเล่าที่มีความสัมพันธ์กับความเชื่อ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ พิธีกรรม ศาสนา และประวัติศาสตร์ในท้องถิ่น

(๓) บทร้องพื้นบ้าน หมายความว่า คำร้องที่ถ่ายทอดสืบทอดกันมาในโอกาสต่างๆ เช่น บทกล่อมเด็ก บทร้องเล่น บทเกี่ยวพาราสี บทจ้อย คำแข็ง ฯลฯ

(๔) บทสวดหรือบทกล่าวในพิธีกรรม หมายความว่า คำสวดที่ใช้ประกอบในพิธีกรรมต่างๆ เช่น คำบูชา คำสมา คำเวณทาน คำให้พร คำอธิษฐาน คาถา บททำขวัญ บทอานิสงส์ บทประกอบการรักษาโรคพื้นบ้าน ฯลฯ

(๕) สำนวน ภาษิต หมายความว่า คำพูดหรือคำกล่าวที่ใช้ในการสั่งสอน ส่วนใหญ่มีสัมผัสคล้องจองกัน เช่น โวหาร คำคม คำพังเพย คำอุปมาอุปไมย คำผวน ฯลฯ

(๖) ปริศนาคำทาย หมายความว่า ข้อความที่ตั้งเป็นคำถาม เพื่อให้ผู้ตอบได้ทายหรือตอบปัญหา เช่น คำทาย ปัญหาเขาวงกต ฆะหมี่ ฯลฯ

(๗) ตำรา หมายความว่า องค์ความรู้ที่มีการเขียนบันทึกในเอกสารโบราณ เช่น ตำราโหราศาสตร์ ตำราดูลักษณะคนและสัตว์ ตำรายา ฯลฯ

ข้อ ๕ ภาษา หมายความว่า เครื่องมือที่ใช้สื่อสารในวิถีชีวิตของชนกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งสะท้อนโลกทัศน์ ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมของแต่ละกลุ่มชน ทั้งเสียงพูด ตัวอักษร หรือสัญลักษณ์

ข้อ ๖ ภาษาแบ่งออกเป็น ๔ ประเภท ดังต่อไปนี้

- (๑) ภาษาไทย หมายความว่า ภาษาประจำชาติ หรือภาษาราชการที่ใช้ในประเทศไทย
- (๒) ภาษาถิ่น หมายความว่า ภาษาไทยที่ใช้สื่อสารในแต่ละภูมิภาค ได้แก่ ภาษาไทยถิ่นกลาง ภาษาไทยถิ่นอีสาน ภาษาไทยถิ่นเหนือ และภาษาไทยถิ่นใต้
- (๓) ภาษาชาติพันธุ์ หมายความว่า ภาษาที่ใช้สื่อสารในชุมชนท้องถิ่นต่าง ๆ ของประเทศไทย เช่น ภาษาเขมรถิ่นไทย ภาษาม้ง ภาษาชอง ภาษามอแกน ภาษาลื้อ ภาษาญ้อ ภาษาพวน ฯลฯ
- (๔) ภาษาสัญลักษณ์ หมายความว่า ภาษาที่ใช้ติดต่อสื่อสารด้วยภาษามือ ภาษาท่าทาง อักษร หรือเครื่องหมายต่างๆ เป็นต้น

หมวด ๒

ศิลปะการแสดง

ข้อ ๗ ศิลปะการแสดง หมายความว่า การแสดงดนตรี การขับร้อง การรำ การเต้น และละครที่แสดงเป็นเรื่องราว ทั้งที่เป็นการแสดงตามขนบแบบแผน หรือมีการประยุกต์เปลี่ยนแปลง การแสดงที่เกิดขึ้นนั้น เป็นการแสดงสดต่อหน้าผู้ชม และมีจุดมุ่งหมายเพื่อความงามความบันเทิงและ/หรือเป็นงานแสดงที่ก่อให้เกิดการคิด วิพากษ์ นำสู่การพัฒนาและเปลี่ยนแปลงสังคม

ข้อ ๘ ศิลปะการแสดงแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ดังต่อไปนี้

(๑) ดนตรีและเพลงร้อง หมายความว่า เสียงที่เกิดจากเครื่องดนตรีและการขับร้องที่ประกอบกันเป็นทำนองเพลง ทำให้รู้สึกเพลิดเพลิน หรือเกิดอารมณ์ต่างๆ โดยมีบทบาทหน้าที่เพื่อบรรเลง ขับกล่อม ให้ความบันเทิง ประกอบพิธีกรรมและประกอบการแสดง ดนตรีและเพลงร้อง แบ่งเป็น ดนตรีและเพลงร้องในพิธีกรรม ดนตรีและเพลงร้องในการแสดงดนตรีและเพลงร้องเพื่อการแข่งขัน ดนตรีและเพลงร้องเพื่อความรื่นเริงบันเทิง

(๒) นาฏศิลป์และการละคร หมายความว่า การแสดงออกทางร่างกาย ท่วงท่าการเคลื่อนไหว ท่าเต้น ท่ารำ การเชิด อาจสอดคล้องหรือสัมพันธ์กับ การพากย์ เจรจา การใช้เสียงดนตรี ขับร้อง บทเนื้อหาสาระ การใช้อุปกรณ์ ฯลฯ ซึ่งสื่อถึงเรื่องราว อารมณ์ ความรู้สึก อาจแสดงร่วมกับดนตรีและการขับร้องหรือไม่ก็ได้ นาฏศิลป์และการละคร แบ่งออกเป็น นาฏศิลป์และการละครในพิธีกรรม นาฏศิลป์และการละคร ที่แสดงเป็นเรื่องราวและแสดงเป็นชุดแต่ไม่เรื่องราว

หมวด ๓

แนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม ประเพณี และเทศกาล

ข้อ ๙ แนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม ประเพณี และเทศกาล หมายความว่า การประพฤติปฏิบัติและการกระทำกิจกรรมในแนวทางเดียวกันของคนในชุมชนที่สืบทอดต่อกันมาบนหนทางของมงคลวิถี นำไปสู่สังคมแห่งสันติสุข แสดงให้เห็นอัตลักษณ์ของชุมชนและชาติพันธุ์นั้นๆ

ข้อ ๑๐ แนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม ประเพณี และเทศกาล แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ดังต่อไปนี้

(๑) มารยาท หมายความว่า การประพฤติปฏิบัติที่ดั่งงามต่อผู้อื่น เช่น การแสดงความเคารพ การส่งและการรับสิ่งของ การกิน การพูด การยืน การเดิน การนั่ง การนอน การแต่งกาย ฯลฯ

(๒) ประเพณี หมายความว่า สิ่งที่ยึดถือประพฤติปฏิบัติสืบๆ กันมาจนเป็นแบบแผน ขนบธรรมเนียม หรือจารีตประเพณี ซึ่งเกี่ยวกับศาสนา เทศกาล วงจรชีวิต และการทำมาหากิน

(ก) ประเพณีเกี่ยวกับศาสนา เช่น การสวดมนต์ การเทศน์ การทอดกฐิน การทอดผ้าป่า ประเพณีแห่เทียนพรรษา ประเพณีลากพระ ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ ฯลฯ

(ข) ประเพณีเกี่ยวกับเทศกาล เช่น งานสงกรานต์ งานลอยกระทง งานบุญเดือนสิบ งานตานก๋วยสลาก งานผีตาโขน งานแข่งเรือ งานบุญบั้งไฟ ฯลฯ

(ค) ประเพณีเกี่ยวกับวงจรชีวิต เช่น การเกิด การตั้งชื่อ การบวช การแต่งงาน พิธีบายศรีสู่ขวัญ พิธีกรรมเหยา ประเพณีผูกเสี่ยว การขึ้นบ้านใหม่ การตาย ฯลฯ

(ง) ประเพณีเกี่ยวกับการทำมาหากิน เช่น พิธีบูชาแม่โพสพ พิธีทำขวัญข้าว พิธีไหว้ครู พิธีกรรมขอฝน พิธีวางศิลาฤกษ์ ประเพณีลงเล ฯลฯ

หมวด ๔

ความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมชาติและจักรวาล

ข้อ ๑๑ ความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมชาติและจักรวาล หมายความว่า องค์ความรู้ วิธีการ ทักษะ ความเชื่อ แนวปฏิบัติและการแสดงออกที่เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนกับสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ เพื่อการดำรงชีวิต

ข้อ ๑๒ ความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมชาติและจักรวาลแบ่งออกเป็น ๕ ประเภท ดังต่อไปนี้

(๑) อาหารและโภชนาการ หมายความว่า สิ่งที่มีมนุษย์บริโภค รวมถึงวิธีการปรุงและประกอบอาหาร รูปแบบการบริโภค และคุณค่าทางโภชนาการ

(๒) การแพทย์แผนไทยและการแพทย์พื้นบ้าน

(ก) การแพทย์แผนไทย หมายความว่า กระบวนการทางการแพทย์ เกี่ยวกับการตรวจ วินิจฉัย บำบัด รักษา หรือป้องกันโรค หรือการส่งเสริมและฟื้นฟูสุขภาพของมนุษย์หรือสัตว์ โดยอาศัยความรู้ หรือตำราที่ได้ถ่ายทอดและพัฒนาสืบต่อกันมา

(ข) การแพทย์พื้นบ้าน หมายความว่า การดูแลสุขภาพตนเองในชุมชนแบบดั้งเดิม โดยอาศัยความเชื่อ พิธีกรรม และทรัพยากรที่แตกต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่นจนกลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตและสังคม

(๓) โหราศาสตร์และดาราศาสตร์

(ก) โหราศาสตร์ หมายความว่า ความรู้ในการทำนายโชคชะตา ทำนายอนาคตของบุคคล และบ้านเมือง โดยอาศัยตำแหน่งของดวงดาวในเวลาที่เกิดเหตุการณ์นั้น

(ข) ดาราศาสตร์ หมายความว่า ความรู้จากการสังเกตและอธิบายธรรมชาติของดวงดาวและเทหวัตถุในท้องฟ้าที่นำมาใช้ในการดำรงชีวิต

(ค) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายความว่า ความรู้ในการจัดการระบบนิเวศ เพื่อการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

(ง) ชัยภูมิและการตั้งถิ่นฐาน หมายความว่า ความรู้และความเชื่อในการเลือกที่ตั้งเพื่อการอยู่อาศัยหรือวัตถุประสงค์อื่นตามสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมของชุมชน

หมวด ๕ งานช่างฝีมือดั้งเดิม

ข้อ ๑๓ งานช่างฝีมือดั้งเดิม หมายความว่า งานที่สร้างสรรค์ขึ้นจากภูมิปัญญา ทักษะฝีมือช่าง การเลือกใช้วัสดุ เครื่องมือ อุปกรณ์ และกลวิธีการสร้างสรรค์ที่แสดงถึงลักษณะเฉพาะ สะท้อนพัฒนาการทางสังคม และวัฒนธรรมที่สืบทอดต่อกันมา

ข้อ ๑๔ งานช่างฝีมือดั้งเดิมแบ่งออกเป็น ๙ ประเภท ดังต่อไปนี้

(๑) ผ้าและผลิตภัณฑ์จากผ้า หมายความว่า งานที่สร้างสรรค์ขึ้นจากเส้นใยด้วยกรรมวิธีต่างๆ เช่น ทอ ถัก ปัก ตีเกลียว มัดหมี่ ขิด ยก จก เกาะลั้ง พิมพ์ลาย ย้อม ฯลฯ

(๒) เครื่องจักสาน หมายความว่า งานที่สร้างสรรค์จากวัตถุดิบด้วยกรรมวิธีต่างๆ เช่น จักตอก สาน ถัก ผูก รัด มัด ร้อย ฯลฯ

(๓) เครื่องรัก หมายความว่า งานที่ใช้ยางรักเป็นวัสดุสำคัญด้วยกรรมวิธีต่างๆ เช่น ถม ทับ ปิดทองรดน้ำ กำมะลอ ประดับมุก ประดับกระจกสี ประดับกระดุก ปั้นกระแหนะ ฯลฯ

(๔) เครื่องปั้นดินเผา หมายความว่า งานที่สร้างสรรค์จากดินเป็นวัสดุหลักด้วยวิธีการปั้น ผึง แห้ง เผา เคลือบ ฯลฯ

(๕) เครื่องโลหะ หมายความว่า งานที่สร้างสรรค์จากโลหะเป็นวัสดุหลัก ด้วยกรรมวิธีต่างๆ เช่น หลอม เผา ตี หล่อ ตัด ตัด เจียร เชื่อม ฯลฯ

(๖) เครื่องไม้ หมายความว่า งานที่สร้างสรรค์จากไม้เป็นวัสดุหลักด้วยกรรมวิธีต่างๆ เช่น แปรรูป ตัด เลื่อย แกะ สลัก สับ ขุด เจาะ ถาก กลึง ขุด ขัด ตกแต่งผิว ฯลฯ

(๗) เครื่องหนัง หมายความว่า งานที่สร้างสรรค์จากหนังสัตว์เป็นวัสดุหลักด้วยกรรมวิธีต่างๆ เช่น หมัก ฟอก ตากแห้ง ตัด เจาะ ฉลุ ลงสี ฯลฯ

(๘) เครื่องประดับ หมายความว่า งานที่ประดิษฐ์จากวัสดุ เช่น หิน เปลือกหอย โลหะมีค่า และอัญมณี ฯลฯ ด้วยกรรมวิธีต่างๆ เช่น หลอม หล่อ ดึง ตี ทูบ บู ดุน เลี่ยม แกะ สลัก ร้อย เชื่อม ตัด ฯลฯ

(๙) งานช่างฝีมือดั้งเดิมที่ไม่สามารถจัดอยู่ใน ๘ ประเภทที่กล่าวมาข้างต้น เช่น ปราสาทศพ งานช่างแทงหยวก

หมวด ๖ การเล่นพื้นบ้าน กีฬาพื้นบ้าน และศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว

ข้อ ๑๕ การเล่นพื้นบ้าน กีฬาพื้นบ้าน และศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว หมายความว่า กิจกรรมทางกาย และการออกกำลังกาย เพื่อจุดมุ่งหมายต่างๆ เช่น เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน เพื่อชัยชนะ หรือเพื่อการป้องกันตัว มีรูปแบบและวิธีการเล่นตามลักษณะเฉพาะของท้องถิ่น ที่ปฏิบัติกันอยู่ในประเทศไทยและมีเอกลักษณ์สะท้อนวิถีไทย

ข้อ ๑๖ การเล่นพื้นบ้าน กีฬาพื้นบ้าน และศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบ่งออกเป็น ๔ ประเภท ดังต่อไปนี้

(๑) การเล่นพื้นบ้าน หมายความว่า กิจกรรมการเคลื่อนไหวที่ทำด้วยความสมัครใจ เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน ไม่จริงจัง ไม่มุ่งเน้นการแข่งขันและไม่หวังผลแพ้ชนะ เช่น จำ้จี้ รีรีข้าวสาร งูกินหางมอญซ่อนผ้า

(๒) เกมพื้นบ้าน หมายความว่า กิจกรรมการเคลื่อนไหวที่มีลักษณะของการแข่งขัน เพื่อความสนุกสนาน มีกฎกติกาง่าย ๆ ที่ยอมรับกันในหมู่ผู้เล่น เช่น หมากเก็บ อีต๋ก มวยต๋บจาก ปิดตาตีหม้อ

(๓) กีฬาพื้นบ้าน หมายถึง การแข่งขันทักษะทางกายที่ต้องใช้ความสามารถทางการเคลื่อนไหว ตามกฎกติกา โดยมุ่งหวังผลแพ้ชนะ เช่น แอ่ลงรู้ แข่งเรือ วิ่งควาย ตะกร้อลอดห่วง

(๔) ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว หมายถึง วิธีการหรือรูปแบบการต่อสู้หรือการป้องกันตัวที่ใช้ร่างกายหรืออุปกรณ์ โดยได้รับการฝึกฝนตามวัฒนธรรมที่ได้รับการถ่ายทอดกันมา เช่น มวยไทย กระบี่กระบอง ซิละ

ประกาศ ณ วันที่ พ.ศ.

(นายวีระ โรจน์พจนรัตน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม

ประธานกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

(ร่าง)

ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม
เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดทำรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การจัดทำรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมพ.ศ.๒๕๕๙ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐ (๔) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๙ คณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมจึงได้ออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเรื่องหลักเกณฑ์การจัดทำรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ.”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม” หมายความว่า ความรู้ การแสดงออก การประเพณีปฏิบัติ หรือทักษะ ทางวัฒนธรรมที่แสดงออกผ่านบุคคล เครื่องมือ หรือวัตถุ ซึ่งบุคคล กลุ่มบุคคล หรือชุมชนยอมรับและรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน และมีการสืบทอดกันมาจากรุ่นหนึ่งไปยังคนอีกรุ่นหนึ่งโดยอาจมีการปรับเปลี่ยนเพื่อตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมของตน ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

“ชุมชน” หมายความว่า กลุ่มคนกลุ่มเดียวหรือหลายกลุ่ม ที่มีความรู้ มีการประเพณีปฏิบัติสืบทอดหรือมีส่วนร่วมในมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมนั้น ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

“การสำรวจมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม” หมายความว่า การดำเนินงานเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่มีอยู่ในพื้นที่จังหวัดของตน

“รายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม” หมายความว่า ข้อมูลรายการมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมในพื้นที่จังหวัดของตน

“รายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของประเทศ” หมายความว่า ข้อมูลรายการมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่กรมส่งเสริมวัฒนธรรมรวบรวมและจัดทำจากรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของกรุงเทพมหานครและจังหวัด

ข้อ ๔ ให้คณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมกรุงเทพมหานครและคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมประจำจังหวัดดำเนินการร่วมกับชุมชนและหรือ

ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง สํารวจมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเพื่อจัดทำรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

แบบสํารวจมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม (แบบ มก.๑) และแบบจัดทำรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม (แบบ มก.๒) ให้เป็นไปตามแบบท้ายระเบียบนี้

ข้อ ๕ การสํารวจมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ตามแบบ มก.๑ อย่างน้อยต้องดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล ดังต่อไปนี้

- (๑) ลักษณะของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม
- (๒) รายละเอียดโดยสังเขปเกี่ยวกับมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม
- (๓) พื้นที่ปฏิบัติของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม
- (๔) ผู้ที่ถือปฏิบัติและสืบทอดมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม
- (๕) สถานะการคงอยู่ของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

ข้อ ๖ ให้คณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมกรุงเทพมหานครและคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมจังหวัดนำข้อมูลที่ได้จากการสํารวจมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม มาจัดทำรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ตามแบบ มก. ๒ โดยพิจารณาจากหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ลักษณะของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ประกอบด้วย ชื่อรายการหรือชื่อเรียกในท้องถิ่น ประวัติความเป็นมา สาระสำคัญของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมโดยสังเขป ลักษณะเฉพาะที่แสดงถึงอัตลักษณ์ของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม และพื้นที่ปฏิบัติ

(๒) คุณค่าและบทบาทของวิถีชุมชนที่มีต่อมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ประกอบด้วย คุณค่าและบทบาทของชุมชนที่มีต่อมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

(๓) มาตรการในการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ประกอบด้วย โครงการกิจกรรมที่มีการดำเนินงานของรายการมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมข้อมูลการส่งเสริม สนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ หรือภาคเอกชน หรือภาคประชาสังคม (ถ้ามี) และมาตรการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมอื่นๆ ที่คาดว่าจะดำเนินการในอนาคต

(๔) สถานภาพปัจจุบัน ประกอบด้วย สถานะการคงอยู่ของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม สถานภาพปัจจุบันของการถ่ายทอดความรู้ ปัจจัยคุกคามและรายชื่อผู้สืบทอดหลัก

(๕) การยินยอมของชุมชนในการจัดทำรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

ข้อ ๗ เมื่อจัดทำรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเสร็จแล้ว ให้ฝ่ายเลขานุการในคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมกรุงเทพมหานครและฝ่ายเลขานุการในคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมประจำจังหวัดส่งข้อมูลรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมให้กรมส่งเสริมวัฒนธรรมในรูปแบบเอกสารและแผ่นบันทึกข้อมูล อย่างละ ๒ ชุด ภายในระยะเวลาตามประกาศของกรมส่งเสริมวัฒนธรรม

ข้อ ๘ ให้สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดและกองวัฒนธรรม สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร ประกาศรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่ได้จัดทำไว้ และเผยแพร่แก่ประชาชน เพื่อสร้างความตระหนักรับรู้รวมทั้งให้ประชาชนสามารถค้นคว้า อ้างอิง และตรวจสอบได้

ข้อ ๙ ให้กรมส่งเสริมวัฒนธรรมรวบรวมรายชื่อรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของจังหวัดและรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของกรุงเทพมหานครเพื่อจัดทำรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของประเทศและเผยแพร่แก่ประชาชน เพื่อให้สามารถค้นคว้า อ้างอิง และตรวจสอบได้โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

(๑) วิเคราะห์รายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

(๒) จำแนกรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมตามประกาศการกำหนดลักษณะของภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๙

(๓) จัดทำประกาศรายการเบื้องต้นของประเทศ โดยมีรายละเอียดแต่ละรายการตามแบบ มก. ๒

ข้อ ๑๐ ให้คณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมประจำจังหวัดและคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมกรุงเทพมหานครตรวจสอบข้อมูลรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมให้เป็นปัจจุบัน โดยหากเป็นรายการที่มีการปฏิบัติอย่างแพร่หลาย ให้มีการปรับปรุงข้อมูลทุก ๓ ปี และแจ้งให้กรมส่งเสริมวัฒนธรรมทราบ

ข้อ ๑๑ ให้อธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรมเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้ มีอำนาจวินิจฉัยปัญหาใดๆ ที่เกิดขึ้นจากระเบียบนี้ หรือสั่งการในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบได้เหมาะสม

ประกาศ ณ วันที่ พ.ศ. ๒๕๕๙

(นายวีระ โรจน์พจนรัตน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม

ประธานกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

- (ร่าง)

ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม
เรื่อง หลักเกณฑ์การดำเนินงานของคณะกรรมการกลั่นกรอง
พ.ศ.....

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การดำเนินงานของคณะกรรมการกลั่นกรอง เพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมการกลั่นกรองเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐ (๕) และมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๙ คณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม จึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม เรื่อง หลักเกณฑ์การดำเนินงานของคณะกรรมการกลั่นกรอง พ.ศ.”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“ มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ” หมายความว่า ความรู้ การแสดงออก การประเพณีปฏิบัติ หรือทักษะ ทางวัฒนธรรมที่แสดงออกผ่านบุคคล เครื่องมือ หรือวัตถุ ซึ่งบุคคล กลุ่มบุคคล หรือชุมชนยอมรับ และรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน และมีการสืบทอดกันมาจากรุ่นหนึ่งไปยังคนอีกรุ่นหนึ่งโดยอาจมีการปรับเปลี่ยน เพื่อตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมของตน ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

“ คณะกรรมการกลั่นกรอง ” หมายความว่า คณะกรรมการกลั่นกรอง ที่ได้รับการแต่งตั้ง และมีหน้าที่ให้ความเห็น ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

ข้อ ๔ เมื่อคณะกรรมการกลั่นกรอง ได้รับคำขอเสนอรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเพื่อขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ให้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจสอบความถูกต้อง และครบถ้วนของรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม (แบบ มก. ๒) และแบบคำขอเสนอรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเพื่อขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม (แบบ มก. ๓)

แบบคำขอเสนอรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเพื่อขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม (แบบ มก. ๓) ให้เป็นไปตามแบบทำระเบียบนี้

(๒) พิจารณาให้ความเห็นทางวิชาการในเรื่องดังต่อไปนี้ ตามเกณฑ์ทั่วไป ดังนี้

(ก) ชื่อรายการมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ต้องเป็นชื่อที่สั้นแต่เข้าใจง่าย ขอบเขตของชื่อและขอบเขตของเรื่องต้องมีความสอดคล้องกัน

(ข) ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์และอาณาเขตของรายการมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมนั้น ต้องอยู่ภายในพื้นที่ของชุมชน กลุ่มคน หรือปัจเจกบุคคลที่เสนอเท่านั้น

หากมีพื้นที่อื่นๆ ที่มีรายการมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมแบบเดียวกัน ให้คณะกรรมการกลั่นกรองวิเคราะห์ข้อมูลที่มีลักษณะเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่มีความคล้ายคลึงกันในหลายพื้นที่ และพิจารณาว่าพื้นที่ใดควรเป็นพื้นที่หลัก

(ค) คำอธิบายสาระสำคัญของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมต้องชัดเจน ครบถ้วน สมบูรณ์ สอดคล้องกับเรื่องที่เสนอ

(ง) ชุมชน กลุ่มคน หรือปัจเจกบุคคลที่เป็นผู้ปฏิบัติ หรือผู้สืบทอด ต้องมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมนั้น ทั้งในปัจจุบันและอนาคตอย่างเป็นรูปธรรม

(จ) ชุมชน กลุ่มคน หรือปัจเจกบุคคลที่เกี่ยวข้อง มีมาตรการในการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมอย่างเป็นรูปธรรม

(ฉ) การมีส่วนร่วมของหน่วยงานอื่น ๆ ในส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม เช่น การสืบสานและถ่ายทอด การพัฒนาต่อยอดมรดกภูมิปัญญา การอนุรักษ์ พื้นฟู การศึกษาวิจัย ฯลฯ

(ช) การได้รับความยินยอมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

(ซ) ภาพถ่ายและวีดิทัศน์ ต้องมีความชัดเจนครอบคลุมด้านต่างๆ ของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมนั้น

(ณ) หลักเกณฑ์อื่นใด ตามที่คณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมกำหนด

(๒) พิจารณาและให้ความเห็นทางวิชาการตามหลักเกณฑ์แต่ละลักษณะดังต่อไปนี้

(ก) วรรณกรรมพื้นบ้านและภาษา

วรรณกรรมพื้นบ้าน

๑) เป็นเรื่องที่สะท้อนอัตลักษณ์ เป็นที่รู้จักแพร่หลายในระดับท้องถิ่น ภูมิภาค หรือระดับชาติ

๒) เป็นเรื่องที่ต้องได้รับการคุ้มครองอย่างเร่งด่วน เสี่ยงต่อการสูญหายหรือกำลังเผชิญกับภัยคุกคาม

ภาษา

๑) เป็นภาษาที่ยังมีการสืบทอดและยังปฏิบัติอยู่ในวิถีชีวิต สะท้อนอัตลักษณ์ของชุมชนหรือภูมิภาค

๒) เป็นภาษาที่ต้องได้รับการคุ้มครองอย่างเร่งด่วน เสี่ยงต่อการสูญหายหรือกำลังเผชิญกับภัยคุกคาม

(ข) ศิลปะการแสดง

๑) มีรูปแบบการแสดงหรือการนำเสนอที่ชัดเจน

๒) มีองค์ประกอบที่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของศิลปะการแสดงนั้นๆ

๓) มีคุณค่าทางสังคม จิตใจและสืบทอดอยู่ในวิถีชีวิต

๔) เป็นเรื่องที่ยังมีการสืบทอดและยังปฏิบัติอยู่ในวิถีชีวิต สะท้อนอัตลักษณ์ของชุมชนหรือภูมิภาค

๕) เป็นเรื่องที่ต้องได้รับการคุ้มครองอย่างเร่งด่วน เสี่ยงต่อการสูญหายหรือกำลังเผชิญกับภัยคุกคาม

(ค) แนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม ประเพณี และงานเทศกาล

๑) มีรูปแบบการปฏิบัติ ช่วงเวลา วิธีการ ขั้นตอนที่ชัดเจน และมีการปฏิบัติหรือมีหลักฐานว่าเคยปฏิบัติในชุมชน ตลอดจนมีการปรับเปลี่ยนพัฒนาจนเป็นที่ยอมรับและสืบทอดจนถึงปัจจุบัน

๒) แสดงออกถึงภูมิธรรม ภูมิปัญญาที่มีคุณค่าต่อจิตใจ วิถีชีวิตและสังคม

๓) เป็นแกนยึดโยงและสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ของคนในชุมชน ท้องถิ่นและประเทศชาติ

๔) เป็นเรื่องที่ยังมีการสืบทอดและยังปฏิบัติอยู่ในวิถีชีวิต สะท้อนอัตลักษณ์ของชุมชนหรือภูมิภาค

๕) เป็นเรื่องที่ต้องได้รับการคุ้มครองอย่างเร่งด่วน เสี่ยงต่อการสูญหายหรือกำลังเผชิญกับภัยคุกคาม หรือนำไปใช้อย่างไม่เหมาะสม

(ง) ความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมชาติและจักรวาล

๑) องค์ความรู้ วิธีการ ทักษะ ความเชื่อ แนวปฏิบัติและการแสดงออกที่พัฒนาขึ้นจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนกับสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติและเหนือธรรมชาติ

๒) แสดงให้เห็นถึงภาพรวมลักษณะเฉพาะซึ่งอาจมีที่มาจากความรู้ ความเชื่อ วัสดุหรือกระบวนการของชุมชนผู้สืบทอดวัฒนธรรมนั้นๆ

๓) เป็นเรื่องที่ยังมีการสืบทอดและยังปฏิบัติอยู่ในวิถีชีวิต สะท้อนอัตลักษณ์ของชุมชนหรือภูมิภาค

๔) เป็นเรื่องที่ต้องได้รับการคุ้มครองอย่างเร่งด่วน เสี่ยงต่อการสูญหายหรือกำลังเผชิญกับภัยคุกคาม

(จ) งานช่างฝีมือดั้งเดิม

๑) มีต้นกำเนิดและ/หรือถูกนำมาพัฒนาในชุมชนที่แสดงถึงทักษะฝีมือภูมิปัญญาเอกลักษณ์ หรืออัตลักษณ์เฉพาะท้องถิ่นหรือชาติพันธุ์นั้นๆ จนเป็นที่ยอมรับและมีการสืบทอดและยังปฏิบัติอยู่ในวิถีชีวิต

๒) มีการพัฒนาเครื่องมือ วัสดุ และใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม เพื่อสนองต่อกระบวนการผลิตและประโยชน์ใช้สอยในวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อ วัฒนธรรมหรือการประกอบอาชีพของคนในชุมชน

๓) มีคุณค่าทางศิลปะ วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสังคม มีความหมายและคุณค่าทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นหรือชาติพันธุ์นั้นๆ

๔) เป็นเรื่องที่ต้องได้รับการคุ้มครองอย่างเร่งด่วน เสี่ยงต่อการสูญหายหรือกำลังเผชิญกับภัยคุกคาม

(ฉ) การเล่นพื้นบ้าน กีฬาพื้นบ้าน และศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว

๑) เป็นการเล่นพื้นบ้าน กีฬาพื้นบ้าน และศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวที่แสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์หรืออัตลักษณ์เฉพาะท้องถิ่นหรือชาติพันธุ์ มีการสืบทอด และยังคงมีการเล่น หรือการแข่งขันตามวาระโอกาสของกีฬา การเล่นนั้นๆ

๒) มีวิธีการเล่นหรือการแข่งขันที่ชัดเจน

๓) มีคุณค่าทางกาย อารมณ์ สังคม วิถีชีวิตชุมชน และจิตวิญญาณของความเป็นไทย

๔) เป็นการเล่นพื้นบ้าน กีฬาพื้นบ้าน และศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวที่ต้องได้รับการคุ้มครองอย่างเร่งด่วน เสี่ยงต่อการสูญหายหรือกำลังเผชิญกับภัยคุกคาม

หลักเกณฑ์อื่นใด ตามที่คณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมกำหนด

(๓) เมื่อได้ดำเนินการพิจารณาแล้วให้คณะอนุกรรมการกลั่นกรองรายงานผลการพิจารณาดังกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษรต่อคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเพื่อประกอบการพิจารณาขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

ข้อ ๕ คณะอนุกรรมการกลั่นกรองมีสิทธิให้ความเห็นเพื่อเพิ่มเติมข้อมูลของรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเพื่อขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมให้สมบูรณ์

ข้อ ๖ ในการดำเนินงานทุกขั้นตอน คณะอนุกรรมการกลั่นกรองอาจเชิญบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง คำอธิบาย ความเห็น หรือคำแนะนำทางวิชาการได้ตามที่เห็นสมควร หรืออาจขอความร่วมมือจากบุคคลใดเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริง หรือลงพื้นที่ เพื่อสำรวจกิจกรรมใดที่อาจมีผลกระทบต่อมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

เมื่อคณะอนุกรรมการกลั่นกรองได้พิจารณาแล้วเห็นว่าข้อมูล เอกสาร หลักฐานมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่เสนอขึ้นบัญชียังไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ให้แจ้งกรมส่งเสริมวัฒนธรรมเพื่อแจ้งคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร หรือคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมประจำจังหวัดแก้ไข เพิ่มเติมข้อมูลให้ครบถ้วนสมบูรณ์

ข้อ ๗ ในกรณีที่รายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่เสนอขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม มีลักษณะสอดคล้องหรือเชื่อมโยงกันมากกว่า ๑ ลักษณะตามมาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๙ ให้คณะอนุกรรมการกลั่นกรองลักษณะนั้นๆ ดำเนินการพิจารณาให้ความเห็นทางวิชาการ หรือดำเนินการพิจารณาร่วมกับคณะอนุกรรมการด้านอื่นก็ได้ ทั้งนี้ เมื่อดำเนินการแล้วให้รายงานผลการพิจารณาดังกล่าวต่อคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

ข้อ ๘ ให้อธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรมเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้ มีอำนาจวินิจฉัยปัญหาใดๆ ที่เกิดขึ้นจากระเบียบนี้ หรือสั่งการในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบได้เหมาะสม

ประกาศ ณ วันที่

พ.ศ. ๒๕๕๙

(นายวีระ โรจน์พจนรัตน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม

ประธานคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

(ร่าง)

ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม
เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม
เพื่อขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเพื่อขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม เพื่อให้การพิจารณาคัดเลือกรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเพื่อขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐ (๖) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๙ คณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมจึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม เพื่อขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ.

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

“มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม” หมายความว่า ความรู้ การแสดงออก การประพฤติปฏิบัติ หรือทักษะ ทางวัฒนธรรมที่แสดงออกผ่านบุคคล เครื่องมือ หรือวัตถุ ซึ่งบุคคล กลุ่มบุคคล หรือชุมชนยอมรับและรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน และมีการสืบทอดกันมาจากรุ่นหนึ่งไปยังคนอีกรุ่นหนึ่งโดยอาจมีการปรับเปลี่ยนเพื่อตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมของตน ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

“รายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม” หมายความว่า ข้อมูลรายการมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่มีอยู่ในพื้นที่จังหวัดของตนที่ขอขึ้นบัญชี

“การขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม”หมายความว่า การประกาศรายการเบื้องต้นที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการและประกาศขึ้นบัญชีเป็นรายการมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

ข้อ ๔ การขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมต้องมีอยู่ในรายการเบื้องต้นที่คณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร หรือ คณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมประจำจังหวัดจัดทำจึงมีสิทธิได้รับการพิจารณา

ข้อ ๕ เกณฑ์การคัดเลือกรายการเบื้องต้นเพื่อขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม มีดังต่อไปนี้

(๑) รายการมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ที่มีลักษณะตามที่กำหนดไว้ในประกาศ คณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม เรื่องการกำหนดลักษณะของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

(๒) เป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่อยู่ในอาณาเขตประเทศไทย

(๓) มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ และมีคุณลักษณะบ่งบอกความเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นหรือของชาติ

(๔) เป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่ยังมีการสืบทอดและปฏิบัติอยู่ในวิถีชีวิต และอาจเสี่ยงต่อการสูญหาย

(๕) มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ วิชาการ ศิลปะ คุณค่าทางจิตใจ คุณค่าเชิงสร้างสรรค์ หรือ ผลงานควรค่าแก่การรักษาไว้

(๖) มีการบันทึกหลักฐานหรือสามารถอ้างอิง/สืบค้นองค์ความรู้ดั้งเดิมของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม นั้น

(๗) เป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่ได้รับการยินยอมจากชุมชนให้ขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

ข้อ ๖ การพิจารณาประกาศขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม แบ่งเป็น ๒ ประเภท

(๑) บัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม สำหรับรายการตัวแทนมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

(๒) บัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม สำหรับรายการมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่ต้องได้รับการส่งเสริมและรักษาอย่างเร่งด่วน

(ก) รายการมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่ต้องสงวนรักษาอย่างเร่งด่วน เนื่องจากสถานการณ์คงอยู่ เสี่ยงต่อการสูญหาย แต่มีความพยายามในการปกป้องคุ้มครองจากชุมชน กลุ่มคน หรือ บุคคลที่เกี่ยวข้อง

(ข) รายการมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่จำเป็นเร่งด่วนอย่างยิ่งในการสงวนรักษาเนื่องจากกำลังเผชิญหน้ากับภัยคุกคาม หากไม่มีมาตรการในการส่งเสริมรักษา ไม่สามารถอยู่รอดได้

ข้อ ๗ หลักเกณฑ์การประกาศขึ้นบัญชีสำหรับรายการตัวแทนมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม มีดังต่อไปนี้

(๑) เป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่มีลักษณะตามที่กำหนดไว้ในประกาศคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม เรื่องการกำหนดลักษณะของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

(๒) การจารึกเรื่องที่น่าสนใจจะเป็นคุณประโยชน์ และส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อันแสดงถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรม ทั้งยังสะท้อนถึงความสามารถในการสร้างสรรค์ของมนุษย์

(๓) มีมาตรการในการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมนั้น

(๔) ชุมชน กลุ่มคน หรือ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับรายการมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง และให้ความยินยอมในการขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม โดยมีฉันทามติ อีสระ ล่วงหน้า และการบอกแจ้ง

(๕) มีรายชื่อปรากฏอยู่ในรายการเบื้องต้นของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ที่สามารถระบุพื้นที่อาณาเขต และชุมชนที่มีส่วนร่วม โดยรายการเบื้องต้นนั้น ได้รับการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันแล้ว

ข้อ ๘ นอกจากหลักเกณฑ์ตามข้อ ๗ แล้ว หลักเกณฑ์การประกาศขึ้นบัญชีสำหรับรายการมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่จำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมและรักษาอย่างเร่งด่วน คณะกรรมการอาจพิจารณาจากคุณสมบัติอื่นๆ ที่เห็นว่าเหมาะสม โดยพิจารณาร่วมกับคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร หรือ จังหวัดเพื่อยืนยันความถูกต้องของรายการที่ประกาศขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

ข้อ ๙ รายการที่ผ่านการพิจารณาและได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ จึงจะได้ขึ้นบัญชีเป็นรายการมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ให้กรมส่งเสริมวัฒนธรรมดำเนินการประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๑๐ ให้อธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรมเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้ มีอำนาจวินิจฉัยปัญหาใดๆ ที่เกิดขึ้นจากระเบียบนี้ หรือสั่งการในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบได้

ประกาศ ณ วันที่

พ.ศ. ๒๕๕๙

(ลงชื่อ)

(นายวีระ โรจน์พจนรัตน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม

ประธานคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม
เรื่อง หลักเกณฑ์และมาตรการเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม
พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และมาตรการเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเพื่อให้การส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐ (๘) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๙ คณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมจึงได้ออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเรื่อง หลักเกณฑ์และมาตรการเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ.”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม” หมายความว่า มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่ได้รับการขึ้นบัญชีแล้ว

“ชุมชน” หมายความว่า กลุ่มคนกลุ่มเดียวหรือหลายกลุ่ม ที่มีความรู้ มีการประพฤติปฏิบัติสืบทอดหรือมีส่วนร่วมในมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมนั้น ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

“การส่งเสริมและรักษา” หมายความว่า การดำเนินการตามแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมเพื่อให้เกิดการสืบทอดมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม โดยที่ชุมชนมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางทุกขั้นตอนและทุกด้านของการส่งเสริมและรักษา

ด้วยวิธีการถ่ายทอด การศึกษาวิจัย การอนุรักษ์ การส่งเสริม การฟื้นฟูมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม และการประกาศเชิดชูเกียรติชุมชน กลุ่มบุคคล บุคคล องค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ทำคุณประโยชน์เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

“ผู้ขอรับการส่งเสริมและรักษา” หมายความว่า ชุมชน กลุ่มบุคคล บุคคล องค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้มีสิทธิขอรับการส่งเสริมในโครงการหรือกิจกรรมเพื่อการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม
ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

“คณะอนุกรรมการ” หมายความว่า คณะอนุกรรมการคณะหนึ่งหรือหลายคณะที่คณะกรรมการ
ส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมแต่งตั้งเพื่อพิจารณาแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมที่ขอรับ
การส่งเสริมและรักษา

ข้อ ๔ ให้ชุมชน กลุ่มบุคคล บุคคล องค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม
มีส่วนร่วมดำเนินการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมอย่างกว้างขวางทุกขั้นตอนและสร้างความ
ตระหนักรู้ถึงคุณค่า ความสำคัญของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของตนเพื่อให้ดำรงอยู่อย่างยั่งยืน

ข้อ ๕ แผนงาน โครงการหรือกิจกรรมที่จะขอรับการส่งเสริมและรักษาต้องมีวัตถุประสงค์อย่างใด
อย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้

- (๑) การถ่ายทอดมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะผ่านการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และ
ตามอัธยาศัย
- (๒) การศึกษาวิจัย การจำแนก การรวบรวมจัดเก็บข้อมูล การจัดทำฐานข้อมูล รวมถึงการศึกษาวิจัยด้าน
วิทยาศาสตร์ เทคนิคและศิลปะ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทาง
วัฒนธรรม
- (๓) การอนุรักษ์หรือการรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมให้คงอยู่ด้วยการเคารพต่อจารีตประเพณี
ของชุมชน โดยอาจมีการปรับเปลี่ยนเพื่อตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมของชุมชน
- (๔) การส่งเสริมเพื่อให้มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมมีการปฏิบัติอย่างแพร่หลาย การพัฒนาต่อยอด
การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ การประกาศเชิดชูเกียรติชุมชน กลุ่มบุคคล บุคคล องค์กรหรือ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ทำคุณประโยชน์เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทาง
วัฒนธรรม
- (๕) การฟื้นฟูเพื่อให้มรดกภูมิปัญญาที่เสี่ยงต่อการสูญหายยังคงอยู่

ข้อ ๖ ให้คณะอนุกรรมการพิจารณาแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมโดยมีหลักเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

- (๑) มีวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างตามที่ระบุไว้ในข้อ ๕
- (๒) เป็นแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่เสี่ยงต่อ
การสูญหายหรือเผชิญภัยคุกคาม หรือเสี่ยงต่อการนำไปใช้อย่างไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม
- (๓) เป็นแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่มี
การปฏิบัติอยู่ในวิถีชีวิต
- (๔) เป็นแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมเพื่อเผยแพร่และยกย่องแนวทางการส่งเสริมและรักษามรดก
ภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่เป็นแบบอย่างที่ดี
- (๕) เป็นแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมเพื่อฟื้นฟูมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่ยังคงอยู่หรือเสี่ยงต่อ
การสูญหาย

ทั้งนี้ต้องมีแผนดำเนินการ งบประมาณ และระยะเวลาที่ชัดเจน

ข้อ ๗ ผู้ขอรับการส่งเสริมและรักษาต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) บุคคลธรรมดา

(ก) มีสัญชาติไทย

(ข) ไม่เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกในความผิดฐานฉ้อโกงหรือยักยอก แม้คดีนั้นจะยังไม่ถึงที่สุด หรือมีการรอกการลงโทษ

(ค) ไม่อยู่ในระหว่างถูกพิทักษ์ทรัพย์ ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือไม่เคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(ง) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๒) นิติบุคคลที่ดำเนินงานเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาวัฒนธรรม ได้แก่ องค์การมหาชน หน่วยงานของรัฐซึ่งมิใช่ราชการส่วนกลางตามพ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน มูลนิธิ สมาคม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชนหรือกิจการอันเป็นสาธารณะประโยชน์

(๓) กลุ่มบุคคล ชุมชนหรือกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีส่วนร่วมในมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมนั้น

ข้อ ๘ ให้ผู้ขอรับการส่งเสริมและรักษาซึ่งมีความประสงค์ยื่นคำขอต่อกรมส่งเสริมวัฒนธรรมต้องจัดทำเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับแผนงาน โครงการหรือกิจกรรม ทั้งนี้ให้เป็นไปตามประกาศของกรมส่งเสริมวัฒนธรรม

ข้อ ๙ เมื่อกรมส่งเสริมวัฒนธรรมได้รับคำขอรับการส่งเสริมและรักษาแล้ว ให้ตรวจสอบวัตถุประสงค์และคุณสมบัติและเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณา หากไม่ครบถ้วนหรือไม่สมบูรณ์ ให้กรมส่งเสริมวัฒนธรรมแจ้งผู้ขอรับการส่งเสริมและรักษาเพื่อส่งเอกสารหลักฐานและรายละเอียดเพิ่มเติมหรือแก้ไข

ข้อ ๑๐ เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเห็นชอบแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมเพื่อการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเสร็จแล้ว ให้รายงานผลการพิจารณาต่อคณะกรรมการและให้กรมส่งเสริมวัฒนธรรมแจ้งผลการพิจารณาต่อผู้ขอรับการส่งเสริมและรักษาเป็นลายลักษณ์อักษร

ข้อ ๑๑ ให้กรมส่งเสริมวัฒนธรรมจัดทำทะเบียนผู้ได้รับการส่งเสริมและรักษาเพื่อกำกับ ดูแลช่วยเหลือ ติดตามประเมินผลการดำเนินงาน และการใช้จ่ายเงินที่ได้รับการส่งเสริมและรักษา

ข้อ ๑๒ ให้ผู้ได้รับการส่งเสริมและรักษามีหน้าที่รายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามที่ขอรับการส่งเสริมและรักษาต่อกรมส่งเสริมวัฒนธรรมตามหลักเกณฑ์และระยะเวลาที่กรมส่งเสริมวัฒนธรรมกำหนด และให้กรมส่งเสริมวัฒนธรรมรายงานต่อคณะกรรมการ

ข้อ ๑๓ การให้การส่งเสริมและรักษาตามแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมสิ้นสุดลงด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ได้รับการส่งเสริมและรักษามีหนังสือขอลิขการส่งเสริมและรักษา

(๒) คณะกรรมการมีคำสั่งให้ยุติการส่งเสริมและรักษาเพราะผู้ได้รับการส่งเสริมและรักษาไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด และ/หรือไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้ หรือ มีการกระทำให้เกิดความเสียหายต่อมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

(๓) ผู้ได้รับการส่งเสริมและรักษาแจ้งข้อมูลที่เป็นเท็จ

ข้อ ๑๔ ในกรณีที่ผู้ได้รับการส่งเสริมและรักษาไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จได้ไม่ว่าด้วยเหตุใดตามข้อ ๑๓ ให้ผู้ได้รับการส่งเสริมและรักษานำงบประมาณสนับสนุนมาคืนกรมส่งเสริมวัฒนธรรม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามดุลพินิจของคณะกรรมการ

ข้อ ๑๕ ในกรณีที่ผู้ได้รับการส่งเสริมและรักษาได้รับเงินสนับสนุนงบประมาณแล้ว ไม่สามารถดำเนินการตามที่ได้รับอนุมัติด้วยเหตุสุดวิสัยให้แจ้งต่อกรมส่งเสริมวัฒนธรรมภายในหกสิบวันนับแต่เหตุสุดวิสัยสิ้นสุดลงเพื่อที่กรมส่งเสริมวัฒนธรรมจะพิจารณาเป็นรายกรณีต่อไป

ข้อ ๑๖ ให้อธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรมเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้ มีอำนาจวินิจฉัยปัญหาใดๆ ที่เกิดขึ้นจากระเบียบนี้ หรือสั่งการในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบได้เหมาะสม

ประกาศ ณ วันที่

พ.ศ. ๒๕๕๙

(นายวีระ โรจน์พจนรัตน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม

ประธานกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

ลำดับที่	ชื่อรายการ	ลักษณะ	ข้อมูลโดยสังเขป	พื้นที่ปฏิบัติ	ชื่อผู้ถือใบอนุญาต และผู้สืบทอด	สถานะการคงอยู่			หมายเหตุ
						ปฏิบัติงาน ในชีวิตจริง	เสี่ยงต่อ การสูญ หาย หรือ เผชิญภัย คุกคาม	เสี่ยงต่อการ นำไปใช้ อย่างไม่ ถูกต้อง หรือไม่ เหมาะสม	
๒		☐ วรรณกรรมพื้นบ้านและภาษา							
		☐ ศิลปะการแสดง							
		☐ แนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม ประเพณี และเทศกาล							
		☐ ความรู้และการปฏิบัติ เกี่ยวกับธรรมชาติและจักรวาล							
		☐ งานช่างฝีมือดั้งเดิม							
		☐ การเล่น							

แบบคำขอเสนอรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

แบบ มก. ๒

ส่วนที่ ๑ ลักษณะของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

๑. ชื่อรายการ
- ชื่อเรียกในท้องถิ่น
๒. ลักษณะของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม (เลือกได้มากกว่า ๑ ช่อง)
- ☐ วรรณกรรมพื้นบ้านและภาษา
- ☐ ศิลปะการแสดง
- ☐ แนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม ประเพณี และงานเทศกาล
- ☐ ความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมชาติและจักรวาล
- ☐ งานช่างฝีมือดั้งเดิม
- ☐ การเล่นพื้นบ้าน กีฬาพื้นบ้านและศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว

๓. พื้นที่ปฏิบัติ

๔. สาระสำคัญของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมโดยสังเขป

๕. ประวัติความเป็นมา

๖. ลักษณะเฉพาะที่แสดงถึงอัตลักษณ์ของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม โดยให้มีรายละเอียด

ครอบคลุมสาระ ดังต่อไปนี้

วรรณกรรมพื้นบ้านและภาษา

-วรรณกรรมพื้นบ้านและภาษา ประกอบด้วย ประเภท โครงเรื่องของแต่ละสำนวน ลักษณะเด่นของแต่ละสำนวน และความสัมพันธ์และบทบาทในวิถีชีวิต

- ภาษา ประกอบด้วยระบบภาษา คำและความหมาย ระบบการเขียน/ภาษาเขียนดั้งเดิม ลักษณะการสื่อสาร การปรากฏใช้ วรรณกรรมมุขปาฐะ

ศิลปะการแสดง ประกอบด้วย ลักษณะการแสดง ประเภท พัฒนาการ ขนบ ความเชื่อ ลำดับขั้นตอนการแสดง รูปแบบการจัดการแสดง โน้ตเพลง บทเพลง บทละคร อุปกรณ์ และกระบวนการทำแนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม ประเพณี และเทศกาล ประกอบด้วย ประเภท สถานที่/แหล่งปฏิบัติระเบียบพิธีกรรม/การประพฤติปฏิบัติของการแสดงออกนั้นๆ ภูมิธรรม ภูมิปัญญา เอกลักษณ์ อัตลักษณ์ และความเชื่อความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมชาติและจักรวาล ประกอบด้วย ประเภท ความเชื่อ วัสดุ และกระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีการ

งานช่างฝีมือดั้งเดิมประกอบด้วย ประเภท ลักษณะพิเศษหรือเอกลักษณ์ของงานช่างฝีมือดั้งเดิม เครื่องมือช่างฝีมือดั้งเดิม เครื่องมือช่างฝีมือดั้งเดิม กลวิธีการผลิตงานช่างฝีมือดั้งเดิม และกระบวนการจัดการองค์ความรู้

การเล่นพื้นบ้าน กีฬาพื้นบ้าน และศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวประกอบด้วย ประเภท ความเชื่อต่างๆที่เกี่ยวข้อง ขนบ/ข้อปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง คุณค่า และวิธีการแข่งขัน

ส่วนที่ ๒ คุณค่าและบทบาทของวิถีชุมชนที่มีต่อมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

๑. คุณค่าของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่สำคัญ

๒. บทบาทของชุมชนที่มีต่อมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

ส่วนที่ ๓ มาตรการในการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

๑. โครงการ กิจกรรมที่มีการดำเนินงานของรายการมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

- ☐ การสืบสานและถ่ายทอด (ระบุวิธีดำเนินงาน พื้นที่ ชุมชน ระยะเวลา และงบประมาณ)

- ☐ การพัฒนาต่อยอดมรดกภูมิปัญญา (ระบุวิธีดำเนินงาน พื้นที่ ชุมชน ระยะเวลา และงบประมาณ)

- ☐ การอนุรักษ์ พื้นฟู (ระบุวิธีดำเนินงาน พื้นที่ ชุมชน ระยะเวลา และงบประมาณ)

- ☐ การศึกษา วิจัย (ระบุวิธีดำเนินงาน พื้นที่ ชุมชน ระยะเวลา และงบประมาณ)

- ☐ การดำเนินงานด้านอื่น ๆ (ระบุวิธีดำเนินงาน พื้นที่ ชุมชน ระยะเวลา และงบประมาณ)

๒. ข้อมูลการส่งเสริม สนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ หรือภาคเอกชน หรือภาคประชาสังคม (ถ้ามี)

๓. มาตรการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมอื่นๆ ที่คาดว่าจะดำเนินการในอนาคต

ส่วนที่ ๔ สถานภาพปัจจุบัน

๑. สถานะการคงอยู่ของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

- ☐ มีการปฏิบัติอย่างแพร่หลาย
☐ เสี่ยงต่อการสูญหายต้องได้รับการส่งเสริมและรักษาอย่างเร่งด่วน
☐ ไม่มีการปฏิบัติอยู่แล้วแต่มีความสำคัญต่อวิถีชุมชนที่ต้องได้รับการฟื้นฟู

๒. สถานภาพปัจจุบันของการถ่ายทอดความรู้และปัจจัยคุกคาม

๓. รายชื่อผู้สืบทอดหลัก(เช่น บุคคล กลุ่มคน เป็นต้น)

รายชื่อบุคคล/หัวหน้าคณะ/ กลุ่ม/สมาคม/ชุมชน	อายุ/อาชีพ	องค์ความรู้ด้านที่ได้รับ การสืบทอด/จำนวนปีที่ สืบทอดปฏิบัติ	สถานที่ติดต่อ/ โทรศัพท์

ส่วนที่ ๕ การยินยอมของชุมชนในการจัดทำรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม
(ไม่จำกัดจำนวน)

ชื่อ-สกุล

สถานภาพที่เกี่ยวข้องกับมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

ขอรับรองข้อมูลตามเอกสารคำขอเสนอฯ และยินยอมให้เปิดเผยข้อมูลและนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

ลงชื่อ

(.....)

วันที่

ส่วนที่ ๖ ภาคผนวก

๑. เอกสารอ้างอิง

๒. บุคคลอ้างอิง

๓. รูปภาพ พร้อมคำอธิบายใต้ภาพ จำนวน ๑๐ ภาพ

๔. ข้อมูลภาพถ่าย ข้อมูลภาพเคลื่อนไหว หรือข้อมูลเสียง(ระบุประเภทของสื่อที่แนบมา พร้อมคำอธิบาย)

☐ ข้อมูลภาพถ่าย ได้แก่

☐ ข้อมูลภาพเคลื่อนไหว ได้แก่

☐ ข้อมูลเสียง ได้แก่

๕. ข้อมูลผู้เสนอ

ชื่อ-สกุล

หน่วยงาน

เลขที่ อาคาร หมู่ ซอย

ถนน แขวง/ตำบล เขต/อำเภอ

จังหวัด รหัสไปรษณีย์

โทรศัพท์ โทรสาร มือถือ

อีเมล

๖. ข้อมูลผู้ประสานงาน

ชื่อ-สกุล

โทรศัพท์ โทรสาร มือถือ

อีเมล

แบบเสนอรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม
เพื่อขอขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม
ของจังหวัด

แบบ มก. ๓

จำนวน.....รายการ

ส่วนที่ ๑ รายการมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่เสนอ

ลำดับที่	ชื่อรายการ	ลักษณะของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม	ประเภท
๑		☐ ศิลปะการแสดง ☐ แนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม ประเพณี และงานเทศกาล ☐ ความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมชาติและจักรวาล ☐ งานช่างฝีมือดั้งเดิม ☐ การเล่นพื้นบ้าน กีฬาพื้นบ้านและศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว	☐ รายการตัวแทนมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ☐ รายการมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่จำเป็นต้องส่งเสริมและรักษาอย่างเร่งด่วน
๒			
๓			

ทั้งนี้ ได้แนบแบบ มก. ๒ มาพร้อมนี้

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลหน่วยงาน / ชุมชน / ท้องถิ่น / กลุ่มบุคคล ที่เสนอรายการ

ชื่อ-สกุล ผู้ประสานงาน

เลขที่ อาคาร หมู่ ซอย ถนน

แขวง/ตำบล เขต/อำเภอ..... จังหวัด

รหัสไปรษณีย์

โทรศัพท์ โทรสาร มือถือ

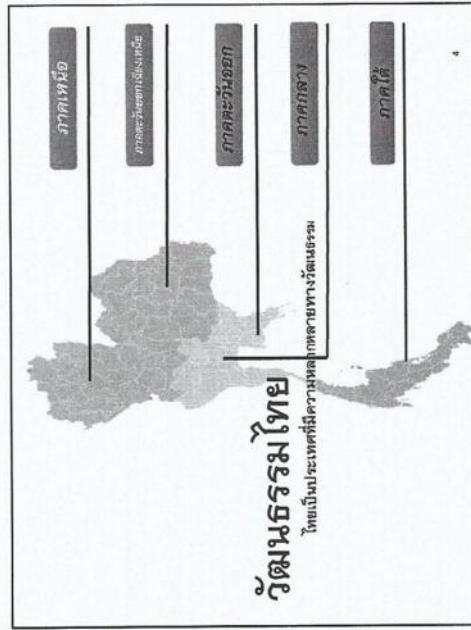
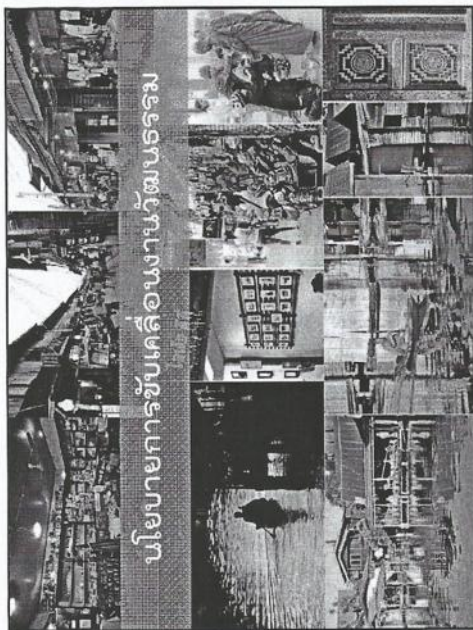
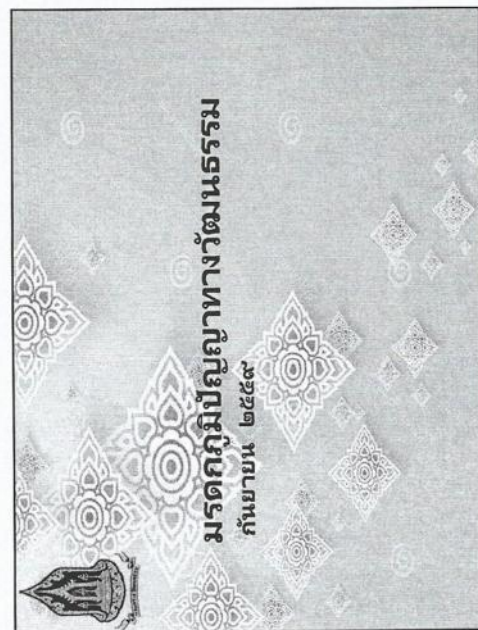
อีเมล

กรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม จังหวัด

ลงนาม

()

วันที่

นโยบายการขับเคลื่อนงานวัฒนธรรม

- รัฐบาล ได้ประกาศนโยบายการศึกษาและเรียนรู้ การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมที่จะอนุรักษ์ ชื่นชู และเผยแพร่มรดกทางวัฒนธรรม ภาษาไทยและภาษาถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งความหลากหลายของศิลปวัฒนธรรมไทย เพื่อการเรียนรู้สร้างความภาคภูมิใจในประวัติศาสตร์และความเป็นไทย นำไปสู่การสร้าง ความสัมพันธ์อันดีในระดับประชาชน ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ ตลอดจนเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ

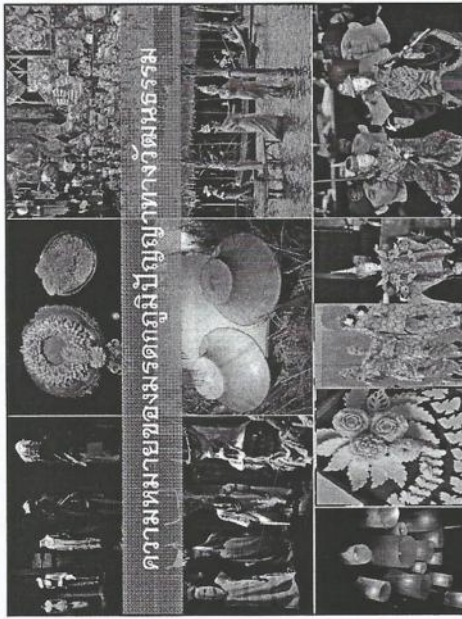

นโยบายการขับเคลื่อนงานวัฒนธรรม

- กระทรวงวัฒนธรรม จะมุ่งสร้างภาพลักษณ์ของประเทศในเวทีโลก ซึ่งได้กำหนดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ ด้วยการบูรณาการทั้งหน่วยงานภายในและภายนอก โดยระดับอาเซียน จะรณรงค์วัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมอาเซียน โดยเน้นเรื่องศิลปะ อาหาร ประเพณี ศาสนา และวัฒนธรรม ของประเทศกลุ่มอาเซียนที่มีร่วมกัน และระดับโลก เป็นรณรงค์มรดกไทยมรดกโลก เพื่อสร้างการตระหนักถึงถึงเอกลักษณ์ไทยในเวทีโลก

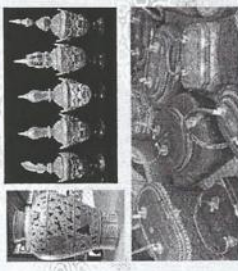

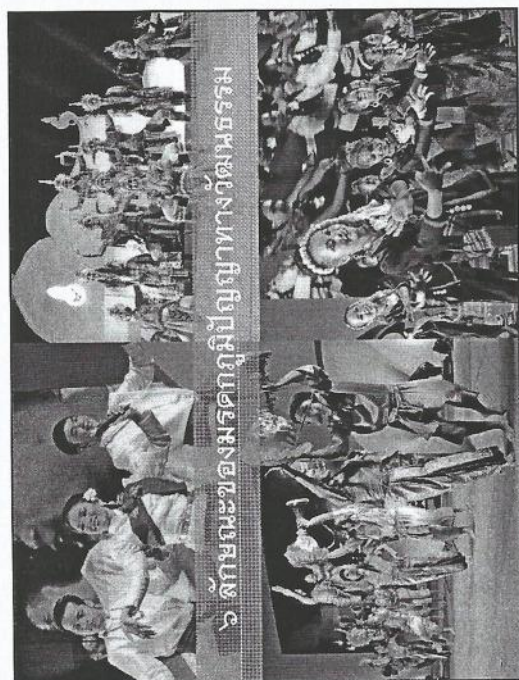
ความหมายของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

ความหมายของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

- ความรู้ การแสดงออก การประพฤติปฏิบัติ หรือทักษะทางวัฒนธรรมที่แสดงออกมาผ่านบุคคล เครื่องมือ หรือวัตถุ ซึ่งบุคคล กลุ่มบุคคล หรือ ชุมชน ยอมรับและรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน และมีการสืบทอดจากรุ่นหนึ่งไปยังคนอีกรุ่นหนึ่ง โดยอาจมีการปรับเปลี่ยน เพื่อตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมของตน

๖. ทัศนียภาพของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

๖. ลักษณะของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

ลักษณะ
๑. วรรณกรรมที่เก่าแก่และภาษา
๒. ศิลปะการแสดง
๓. แนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม ประเพณี และเทศกาล
๔. ความรู้และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมชาติและวิถีการ
๕. งานช่างฝีมือดั้งเดิม
๖. การเล่นพื้นบ้าน กีฬาพื้นบ้าน และศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว

วรรณกรรมพื้นบ้านและภาษา

- วรรณกรรมพื้นบ้าน หมายถึง เรื่องราวที่ถ่ายทอดอยู่ในวิถีชีวิตชาวบ้าน ด้วยวิธีการบอกเล่า เขียนเป็นลายลักษณ์อักษรหรือเป็นภาพ
- วรรณกรรมพื้นบ้าน แบ่งเป็น ๗ ประเภท นิทานพื้นบ้าน ตำนานพื้นบ้าน บทร้องพื้นบ้าน บทสวดหรือบทกลอนในพิธีกรรม ลำนำวนภาชีต ปริศนาคำทาย และตำรา
- ภาษา หมายถึง เครื่องมือที่ใช้สื่อสารในวิถีชีวิตของชนกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งสะท้อนโลกทัศน์ ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมของแต่ละกลุ่มชน ทั้งเสียงพูด ตัวอักษร หรือสัญลักษณ์
- ภาษา แบ่งเป็น ๔ ประเภท ภาษาไทย ภาษาถิ่น ภาษาชาติพันธุ์ และภาษาสัญลักษณ์

ศิลปะการแสดง

- ศิลปะการแสดง หมายถึง การแสดงดนตรี การรำ การเต้น และละครที่แสดงเป็นเรื่องราว ทั้งที่เป็นการแสดงตามขนบแบบแผน และ/หรือมีการประยุกต์เปลี่ยนแปลง การแสดงที่เกิดขึ้นนั้น เป็นการแสดงสดต่อหน้าผู้ชม และมุ่งหมายเพื่อความงาม ความบันเทิงและ/หรือเป็นงานแสดงที่ก่อให้เกิดการคิด วิพากษ์ นำสู่การพัฒนาและเปลี่ยนแปลงสังคม
- ศิลปะการแสดง แบ่งเป็น ๒ ประเภท ดนตรีและเพลงร้อง นาฏศิลป์และการละคร

แนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม ประเพณี และเทศกาล

- แนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม ประเพณี และเทศกาล หมายถึง การประเพณีปฏิบัติและการกระทำกิจกรรมในแนวทางเดียวกันของคนในชุมชนที่สืบทอดต่อกันมาแบบเหนียวของมงคลวิถี นำไปสู่สังคมแห่งสันติสุข แสดงให้เห็นอัตลักษณ์ของชุมชนและชาติพันธุ์นี้มา
- แนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม ประเพณี และเทศกาล แบ่งเป็น ๒ ประเภท มารยาท และประเพณี

ความรู้และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับ ธรรมชาติและจักรวาล

- ความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมชาติและจักรวาล หมายถึง องค์ความรู้ วิธีการ ทักษะ ความเชื่อ แนวปฏิบัติและการแสดงออกที่เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนกับสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ เพื่อการดำรงชีวิต
- ความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมชาติและจักรวาล แบ่งเป็น ๕ ประเภท อาหารและโภชนาการ การแพทย์แผนไทยและการแพทย์พื้นบ้าน โหราศาสตร์และดาราศาสตร์ การจัด การทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ชัยภูมิและการตั้งถิ่นฐาน

งานช่างฝีมือดั้งเดิม

- งานช่างฝีมือดั้งเดิม หมายถึง งานที่สร้างขึ้นจากภูมิปัญญา ทักษะ ฝีมือช่าง การเลือกใช้วัสดุ เครื่องมือ อุปกรณ์ และกลวิธีในการสร้างสรรค์ที่แสดงถึงลักษณะเฉพาะ สะท้อนพัฒนาการทางสังคม และวัฒนธรรมที่สืบทอดต่อกันมา
- งานช่างฝีมือดั้งเดิม แบ่งเป็น ๔ ประเภท ช่างและผลิตภัณฑ์จากผ้า เครื่องจักสาน เครื่องรัก เครื่องปั้นดินเผา เครื่องโลหะ เครื่องไม้ เครื่องหนัง เครื่องประดับ และงานช่างฝีมือดั้งเดิมที่ไม่สามารถจัดอยู่ใน ๔ ประเภทที่กล่าวมาข้างต้น

การเล่นพื้นบ้าน กีฬาพื้นบ้าน และ ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว

- การเล่นพื้นบ้าน กีฬาพื้นบ้าน และศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว หมายถึง กิจกรรมทางกายและการออกกำลังกาย เพื่อจุดมุ่งหมายต่างๆ เช่น เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน เพื่อชัยชนะ หรือเพื่อการป้องกันตัว มีรูปแบบและวิธีการเล่นตามลักษณะเฉพาะของท้องถิ่น ที่ปฏิบัติกันอยู่ในประเทศไทยและมีเอกลักษณ์สะท้อนวิถีไทย
- การเล่นพื้นบ้าน กีฬาพื้นบ้าน และศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว แบ่งเป็น ๔ ประเภท การเล่นพื้นบ้าน เกมพื้นบ้าน กีฬาพื้นบ้าน ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว

**รายการมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม
ที่ขึ้นบัญชีแล้ว**

ประกาศขึ้นทะเบียน (ขึ้นบัญชี) มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม
 เพื่อเป็นฐานข้อมูลด้านมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่อยู่ใน
 อาณาเขตประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๘
 กระทรวงวัฒนธรรมได้ประกาศขึ้นทะเบียนมรดกภูมิปัญญา
 ทางวัฒนธรรม จำนวน ๓๑๘ รายการ

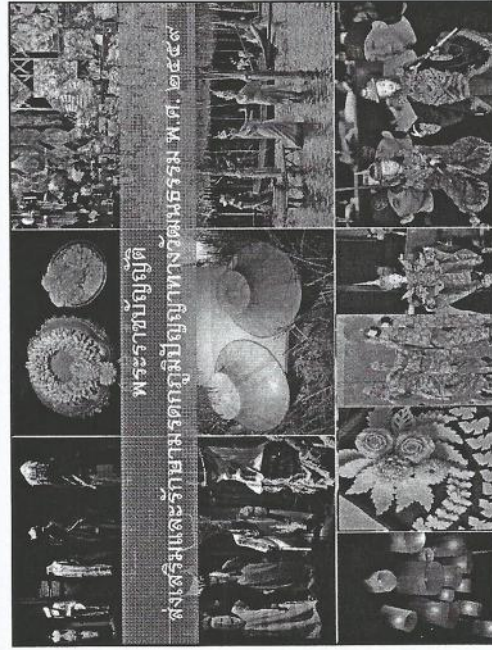
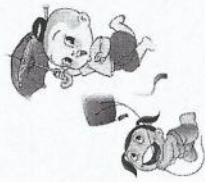
กิจกรรม	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	รวม
๑. ฝึกอบรม	๑๒	๖	๕	๑๓	๑๕	๑๐	๖	๖๗	
๒. งานส่งเสริมสังคม	๑๓	๓	๕	๑๑	๑๐	๑๐	๕	๕๗	
๓. วรรณกรรมนิทาน	-	๑๕	๕	๑๕	๙	๑๐	๕	๕๔	
๔. กิจกรรมเยาวชน	-	๑	๕	๕	๖	๑๐	๕	๓๕	
๕. แผนปฏิบัติการสังคม ศึกษา และงานเทศกาล	-	-	๕	๗	๑๐	๕	๕	๓๕	
๖. ความรู้และแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับธรรมชาติและ จักรวาล	-	-	๕	๑๑	๙	๑๐	๕	๕๐	
๗. ภาษา	-	-	-	-	๖	๑๐	๖	๒๗	
รวม (รายการ)	๒๕	๒๕	๓๐	๗๐	๖๕	๖๕	๒๗	๓๑๕	

ตัวอย่างมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่ขึ้นบัญชีแล้ว

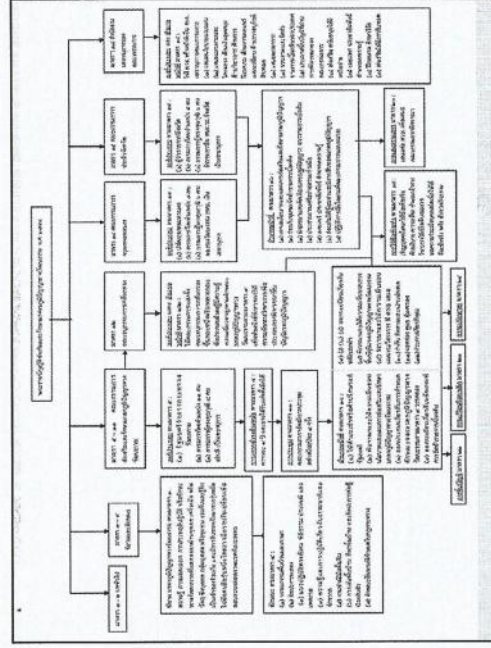
หัวประเทศ

- กลองยาว
- เครื่องบูชาอย่างไทย
- ภูมิปัญญาการเลียงควายไทย
- จำนวนานสงกราบด้
- พิธีบูชาแม่โพสพ
- เมี่ยงคำ
- รำแม่บท

พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๙

- พระราชบัญญัติว่าด้วยการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๙ มีองค์ประกอบทั้งหมด ๒๖ มาตรา
- รัฐประสงค์ เพื่อการอนุรักษ์ พัฒนา ส่งเสริม รักษาทักษะทางวัฒนธรรมที่สืบทอดมาจากรุ่นสู่รุ่น รวมทั้งเป็นการคุ้มครองการใช้ประโยชน์จากมรดกทางวัฒนธรรมที่สืบทอดมาจากรุ่นสู่รุ่น ซึ่งคุณค่าทางประวัติศาสตร์ วิชาการ ศิลปะ และคุณค่าด้านจิตใจ ซึ่งสืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ เพื่อให้การนำเอาความรู้ทางวัฒนธรรมดังกล่าวมาใช้ประโยชน์ให้เกิดรายได้และมีผลต่อเศรษฐกิจของประเทศ ตลอดจนสนับสนุนให้ชุมชน องค์การองศาภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมและคุ้มครอง

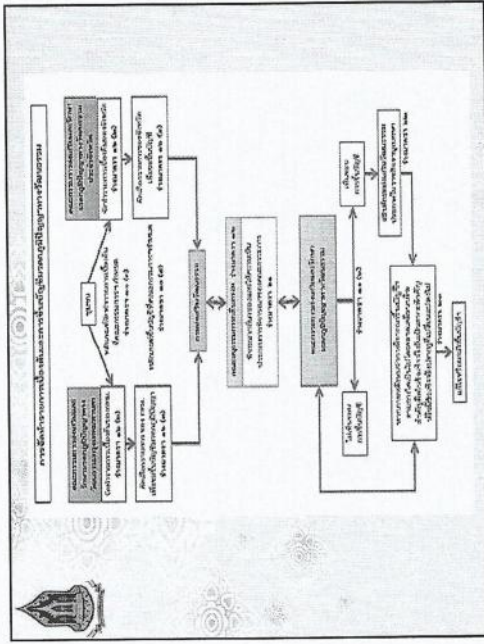
พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม
พ.ศ. ๒๕๕๙

- พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๙ ซึ่งสามารถรองรับพันธกรณีภายใต้อนุสัญญาฯ ได้อย่างครบถ้วน ได้รับการประกาศให้มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมายแล้ว เมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๙
- การดำเนินการเพื่อบังคับใช้ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๙ จะทำให้การประกาศขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติ ดำเนินการผ่านคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม
พ.ศ. ๒๕๕๙

คณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม กรุงเทพมหานคร หรือ คณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมประจำจังหวัด ดำเนินการร่วมกับชุมชนเพื่อจัดทำรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ก่อนเสนอรายการเบื้องต้นที่คัดเลือก เพื่อขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมต่อคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

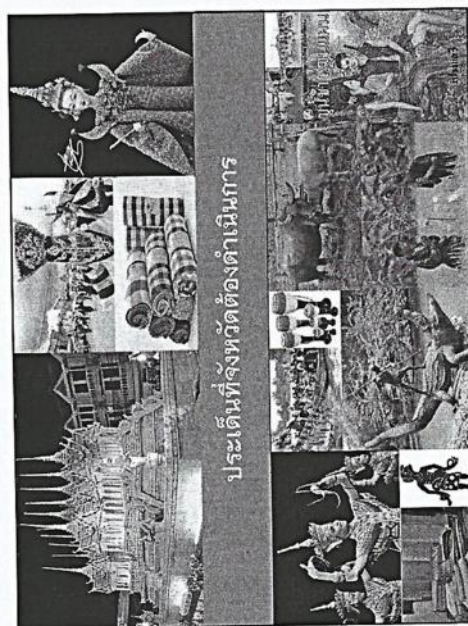
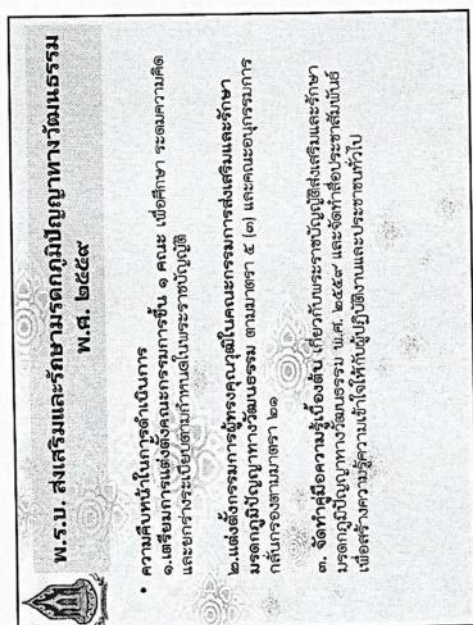
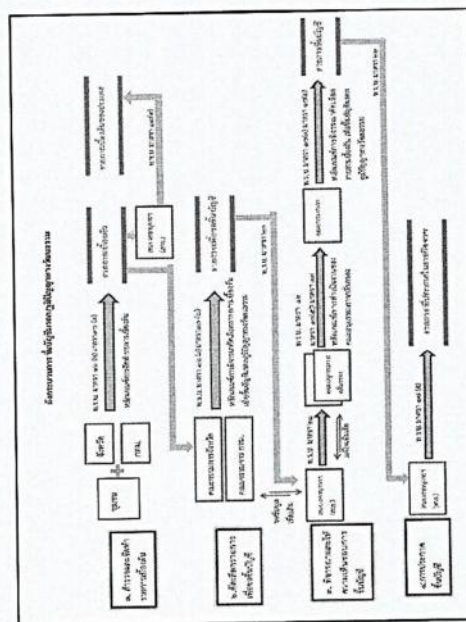

พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม
พ.ศ. ๒๕๕๙

กรมส่งเสริมวัฒนธรรมได้ดำเนินการ เตรียมการร่างประกาศและระเบียบตามที่ปรากฏในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๙ จำนวน ๕ ฉบับ ดังนี้

- ๑) ประกาศเกี่ยวกับการกำหนดลักษณะของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม (มาตรา ๑๐ (๓))
- ๒) ระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การจัดทำรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม (มาตรา ๑๐ (๔))
- ๓) ระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพิจารณาเป็นงานของคณะกรรมการการกลั่นกรองตาม มาตรา ๒๑ (มาตรา ๑๐ (๕))
- ๔) ระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเพื่อขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม (มาตรา ๑๐ (๖))
- ๕) ระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และมาตรฐานการเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม (มาตรา ๑๐ (๗))

ภารกิจของจังหวัด

๑. ดำเนินการร่วมกับชุมชน เพื่อสำรวจและจัดทำรายการเรื่องสั้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม
๒. ส่งข้อมูลรายการเรื่องสั้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ๒๐ สว. เป็นเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการของคณะกรรมการส่งเสริมและรักษาเอกลักษณ์ภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมประจำจังหวัด
๓. ประกาศรายการเรื่องสั้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่ได้จัดทำไว้ และเผยแพร่แก่ประชาชน
๔. ตรวจสอบข้อมูลรายการเรื่องสั้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมให้เป็นปัจจุบัน โดยหากเป็นรายการที่มีการเปลี่ยนแปลง ให้มีการปรับปรุงข้อมูลทุก ๓ ปี
๕. เสนอรายการมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของจังหวัด เพื่อขึ้นบัญชีรายการมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ๒๐ สว.

ภารกิจของจังหวัด

๙. เป็นเดิมข้อมูล เมื่อคณะกรรมการกับกรองได้พิจารณาแล้วเห็นว่าข้อมูล เอกสาร หรือฐานมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่เสนอขึ้นบัญชียังไม่ครบถ้วนสมบูรณ์
๑๐. ประสานงานเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐ หรือเอกชน รวมทั้งระดมทรัพยากร เพื่อการส่งเสริมและรักษาเอกลักษณ์ภูมิปัญญา
๑๑. ดำเนินมาตรการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของจังหวัด
๑๒. เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของจังหวัด

อนุสัญญาว่าด้วยมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้

อนุสัญญาว่าด้วยการสงวนรักษามรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้

- มรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ ได้แก่ ประเพณี ศิลปะการแสดง พิธีกรรม ความรู้ ทักษะความเชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ
- หลักการของอนุสัญญาฯ
 - ส่งเสริมให้คนรักชาให้มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ดำรงอยู่ต่อไป โดยยอมรับว่าชุมชนมีบทบาทสำคัญในการสงวนรักษา และสร้างสรรค์ใหม่ รวมทั้งคำนึงถึงความหลากหลายวัฒนธรรม ภายใต้ความร่วมมือและการช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างรัฐภาคี

ลักษณะของมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้

ภูมิภาค	กรมส่งเสริมวัฒนธรรม
๑. ประเพณีและงานแสดงออกของชนเผ่าละว้าและ ภาษาในฐานะชนวนมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม	๑. วรรณกรรมที่เขียนและภาษา
๒. ศิลปะการแสดง	๒. ศิลปะการแสดง
๓. แนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม และงานเทศกาล	๓. แนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม ประเพณี และเทศกาล
๔. ความรู้และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมชาติและวิถีชีวิต	๔. ความรู้และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมชาติและวิถีชีวิต
๕. งานช่างฝีมือดั้งเดิม	๕. งานช่างฝีมือดั้งเดิม
	๖. การเล่นพื้นบ้าน กีฬาพื้นบ้าน และสื่อบันเทิงสำหรับเด็ก

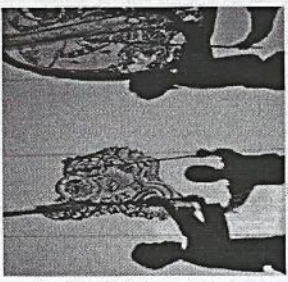

ความสำคัญของอนุสัญญาฯ

อนุสัญญาว่าด้วยการสงวนรักษามรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ เป็นเครื่องมือทางกฎหมายระหว่างประเทศ ในการปกป้องคุ้มครองมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ที่มีความสำคัญ ดังนี้

- เป็นการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ เกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ที่จะระดับชาติ ระดับภูมิภาคและระดับโลก
- เป็นการเพิ่มการสงวนรักษามรดกภูมิปัญญาที่จับต้องไม่ได้ของประเทศไทยให้เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- เป็นการยกระดับบทบาทของไทยในเวทีโลกต่อการดำเนินการสงวนรักษามรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้

ความเป็นมาของอนุสัญญาฯ

- ๑๗ ตุลาคม ๑๙๖๖ ยูเนสโกได้ยอมรับหลักการของ อนุสัญญาว่าด้วยการสงวนรักษามรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ เพื่อเสริมบทบาทยูเนสโกที่เกี่ยวข้องจากอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกโลกทางวัฒนธรรมและธรรมชาติ และมีผลบังคับใช้เมื่อ ๒๐ เมษายน ๑๙๗๐
- มีประเทศที่เข้าเป็นภาคีอนุสัญญาแล้ว ๑๒๐ ประเทศ
- ไทย เป็นลำดับที่ ๑๒๐ เมื่อวันที่ ๑๐ มิ.ย. ๕๗

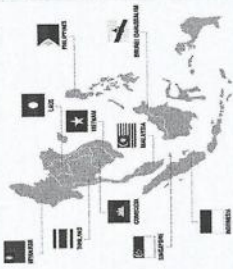

วัตถุประสงค์ของอนุสัญญาฯ

- เพื่อปกป้องคุ้มครองมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้
- เพื่อประกันว่าเราจะเคารพมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของ ชุมชน กลุ่มชน และปัจเจกบุคคลที่เกี่ยวข้อง
- เพื่อเพิ่มความตระหนักรู้ในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ ถึงความสำคัญของมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ และให้เกิดความชื่นชมร่วมกัน
- เพื่อให้ความร่วมมือและความช่วยเหลือระหว่างประเทศ

[illegible]

**บทวน
ประเทศสิงคโปร์**

หะเปียมมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของ
ไทยเป็นที่ยอมรับและเป็นหลักฐานสำคัญของ
วัฒนธรรมไทยในระดับนานาชาติ

•เป็นการแสดงเจตจำนงทางนโยบายของไทย
ที่ต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในเวทีระหว่าง
ประเทศ เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของ
ประเทศไทย

•เป็นการยืนยันบทบาทของประเทศไทยใน
เวทีโลก ส่งการดำเนินงานเรื่องสงวนรักษา
มรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้

• มีสิทธิในการเสนอขอรายการเพื่อประกาศเป็นตัวแทนของบรรดาวัฒนธรรมที่ตัวเองไม่ได้ชอบมนุษย์ หรือรายการมรดกวัฒนธรรมที่รังเกียจไม่ได้สิ่งๆเป็นสื่อได้รับการสงวนรักษาอย่างเร่งด่วน รวมทั้งกิจกรรมด้านวัฒนธรรม

การบันทึกข้อมูล

การวิจัย

การขึ้นบัญชี

การสืบสวน
ถ่ายทอด

การส่งเสริม
เผยแพร่

การสนับสนุน
งบประมาณ

กลไกทางกฎหมาย

เป็นภาคี
อันสมบูรณ์

แนวทางในการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

- สนับสนุนงบประมาณให้บุคคล คณะบุคคล ชุมชน จัดเก็บข้อมูลมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ตามรูปแบบและกระบวนการของการยูเนสโก เพื่อเตรียมความพร้อมในการรองรับการเสนอรายการต่อยูเนสโก เมื่อประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคี
- กรมส่งเสริมวัฒนธรรมได้ดำเนินโครงการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน กลุ่มบุคคล และปัจเจกชน ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยได้จัดสรรงบประมาณแล้ว จำนวน ๙๐ รายการ

เตรียมการเพื่อยื่นเสนอรายการมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ ต่อยูเนสโก

- กระทรวงวัฒนธรรมได้เตรียมความพร้อมในการเสนอรายการมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติ โดยกระบวนการภายในประเทศเอง ภายหลังจากรัฐได้ประกาศให้เป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ แล้ว ได้สนับสนุนให้มีการสืบหอดมรดกภูมิปัญญาไทย
- ดำเนินโครงการรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบทั้งในฐานะนายพลีตวิเศษที่สำคัญของชาติ แคร่งว่ามหัศจรรย์ ศิลปะ ประเพณี ศิลปะของไทย อาทิ หัตถ์ไทย เครื่องแต่งกาย เครื่องประดับ และการจัดสร้างฉาก โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน พร้อมทั้งเตรียมทำเอกสารแบบฟอร์มและสื่อวีดิทัศน์ ตามเกณฑ์การพิจารณาของยูเนสโก เพื่อให้ใช้ในการเสนอรายการต่อไปและคัดค้านจากรายการไทยแล้ว น่าจะเตรียมเสนอรายการมวยไทย นวดไทย อาหารสำหรับไทย และโนราต่อไป